

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI.

Praėjusią savaitę į Vilties Draugiją įstojo nariais šie asmenys ir organizacijos:

58. Pavilonis Ada, Chicago.....	10 dol.
59. M. S., Chicago.....	10 „
60. ALTS Detroito skyrius.....	100 „
61. Kripas Juozas, Detroit.....	10 „
62. Juška Juozas, Detroit.....	10 „
63. Budreika Povilas, Toronto, Canada.....	50 „
64. Abromaitis M., Toronto, Canada.....	25 „
65. Paršeliūnas J., Toronto, Canada.....	25 „
66. Kiršonis Aleksas, Toronto, Canada.....	10 „
67. Kalendra Kostas, Toronto, Canada.....	10 „
68. Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūris, Chicago.....	100 „
69. Jasiukaitis Jonas, Cicero.....	10 „
70. Plausinaitis Antanas, Chicago.....	25 „
71. Bartkus Juozas, Chicago.....	10 „

Vilties Draugijos narių pirmas telkimo laikotarpis baigiasi kovo mėn. 21 d. Iki to laiko prašomi visi paskubėti į Draugiją įstoti, kad laiku būtų galima paruošti pirmam suvažiavimui visus reikalingus dokumentus. Pirmasis Draugijos suvažiavimas įvyks balandžio mėn. 26-27 dienomis, Clevelande. Visi į Draugiją įstojusieji galės būti atstovaujami, išduodami įgaliojimus į suvažiavimą vykstantiems arba Clevelande gyvenantiems Draugijos nariams.

A. OLIS respublikonų partijos pirmininko pavaduotojas

Respublikonų Partijos vadovybė pakvieta adv. Antaną Olį — dabartinį Chicago's Sanitary District prezidentą, būti partijos pirmininko Guy Gabrielson padėjėju. Respublikonų Partija turi sudariusi tautinių grupių skyrių ir Antanas Olis yra lietuvių sekcijos direktorius.

Antano Olio pasiūlymu Respublikonų Partijos vadovybė sudaro lietuvių sekcijas visose valstybėse. Lietuvių sekcijos vedėjais kviečiami: Ohio valstybėje — Pijus Žiūris, Maryland — teisėjas F. Laukaitis, New York — V. Tyslavienė; Conn. — dr. M. J. Colney, Mass. — adv. A. Shalna, New Jersey — A. S. Trečiokas, Pennsilvanijoje — V. Kvietkus.

Better Government Association kovo 13 dieną pasisakė, kad Antanas Olis yra tinkamiausias asmuo kandidatuoti į Sanitary District Trustee vietą rinkimuose, kurie įvyks balandžio 8 d. Better Government Association sudarė įtakingi Amerikos įvairių sričių žmonės ir šios organizacijos uždavinys parinkti ir rekomenduoti geriausius asmenis į valdiškas vietas.

NAUJA SAMBŪRIO VALDYBA ČIKAGOJ

Metinė Tautinių Korporacijų Sambūrio Chicagoje sueiga, buvusi kovo 16 d., nutarė įstoti į Viltį 100 dolerių įnašu. Iš Sambūrio pirmininko inž. J. Jurekūno ir išdalinio Dr. S. Stankaus pranešimų paaiškėjo, kad praėjusiais veikimo metais į Vokietiją korporantams paremti pasiūsta 100 dol., BALFui ir Lituanistikos Institutui paskirta po 25 dol., Mažosios Lietuvos Bičiulių

DIRVA

THE FIELD

Kaip prezidento rinkimai?

VISI LAUKIA BALANDŽIO 1

New Hampshire valstybė — viena iš mažiausių Jungtinės Valstybės. Bet kas ketvirtį metų visų akys pirmą kovo antradienį krypta į ją. Šį kartą į ją jau klypo ne tik amerikiečių, bet beveik viso pasaulio akys. Ten įvyko pirmieji balsavimai prezidento rinkimams. Nors čia savo nusistatymus parodė vos apie 1% visų Amerikos balsuotojų ir nors jie teisingai tik apie 1% ty, kurių balsas lems, kas bus kandidatas į prezidentus, vis dėlto visiems atrodė, kad iš šių balsavimo maždaug galima spręsti ir apie visuotines nuotaikas. Nors iš tokio mažo skaičiaus sprendžiant labai daug galimybių ir apsirikti, bet patyrimas rodo, kad New Hampshire pirminiai balsavimai dažnai ir neapgauja, kur linksta pirmieji, dažniausiai pasirodo, kad taip linksta ir visas kraštas.

DVIGUBAS NETIKETUMAS

Kad New Hampshire yra "Eisenhowerio žemė", tas buvo iš anksto visiems žinoma. Bet Taftas, naudodamasis ta aplinkybe, kad Eisenhoweris toli anapus vandenyno ir savo išrinkimu lyg ir nelabai rūpinasi, ryžosi išgrįbą bandyti. Atvyko ir darbovis čia išsižiuosęs, ne mažiau, kaip prieš pusantros metų darbovisioje Ohio valstybėje, kur kovojo dėl senatoriaus kėdės. Bet rezultatas — Eisenhoweris ir anapus vandenyno būdamas gavo per 10,000 balsų daugiau už Taftą ir "susidėjo į kišenę" višą 14 New Hampshire delegatų į respublikonų nominacinę konvenciją! Taftas tikėjosi bent porą, o gal ir ketvirtą atstovų nuo generolo "nukniaukti", ir pačiame "grožio konkurse" bent ne daug nuo generolo atsilikti. Bet ir viename ir kitame fronte jis pralaimėjo. Tokių pasekmių nedrįso tikėtis net Eisenhowerio komiteto vadai, kurie ypač pasiskutėmėsi dienomis buvo gerokai susirūpinę, matydami nepaprastą Tafto aktyvumą.

Kitas, daug didesnis netikėtumas — tai Kefauverio toks pat laimėjimas prieš Trumaną demokratų lenktynėse. Ir jis "nušė" visus delegatus į demokratų nominacinę konvenciją ir pats asmeniškai gavo 4,000 balsų daugiau už Trumaną. Tik čia buvo tas skirtumas, kad Trumanas, kaip ir Eisenhoweris, buvo toli Floridoje, nerodė susidomėjimo šiuo "šiaudiniu balsavimu" (kurį neseniai jis tiesiog pavadino "akių praplovimu"), o Kefauveris vedė propagandą pats asmeniškai tikriausia to žodžio prasme.

Draugijai — 15 dol., o Vasario 16-sios praga Diepholzo gimnazijai paremti paaukota 50 dol. Bendrauta su artimomis studentų organizacijomis. Sambūrio nariai paraginti aktyviai dalyvauti Tautinėje Sąjungoje ir įsijungti į Viltį. Pats Sambūris į Viltį įstojo \$100 įnašu.

Apie mūsų politines aktualijas pranešė A. Siliūnas.
Į naują Sambūrio valdybą išrinkti: inž. S. Švedas, inž. V. Mažeika, J. Mačernienė, A. Stiklakis ir A. Siliūnas.
Sueigai pirmininkavo Dr. J. Paplėnas, sekretoriavo E. Miševičius.

me "nuo durų iki durų". Sako, ypač moteris susitikdamas prieina ir prisistato: "Aš senatorius Kefauveris iš Tennessee, kandidatuojau į prezidentus, būsiu labai dėkingas už Tamstos paramą... Maloniai nusišypsio ir būga prie kitos...
Kas Taftui negelbėjo, Kefauveriui gelbėjo visai gerai. Jis tikrai Trumanui "praplovė akis". Ir tas turi rimtai susirūpinti, nes, jeigu čia ir ne katastrofa, tai vis dėlto pirmas skambutis...

KOKIOS IŠVADOS?

Tas dar nepasako ne tik tai, kas bus prezidentas, bet nepasako, nei kas iš tikrųjų bus galutiniai kandidatai. Šie balsavimai tik šiek tiek tendencijų rodyklė.
Eisenhowerio šalininkai dabar pajuto tikrą įsibėgėjimą. Bet vienu klausimu nuomonė ne vieno: ar reikia, kad generolas tuojau grįžtų ir pats pradėtų rinkimų kampaniją, ar tegul geriau dar pasilieka Europoje?

Daugumas mano, kad pasisiekimas New Hampshire yra tik ženklas, kad norint — galima laimėti, bet kad dabar pats laikas jau ne juokais pasitempti. Šitaip "per įgaliojimą" ne visur gali pasisiekti. Čia žmonės mėgstą, kad kandidatas, už kurį jie balsuos, ateitų pas juos, pasirodytų, nebūtų "išdidus...". Ypač, kada Taftas yra ir bus tikrai aktyvus bei visur esantis.

O kiti sako, kad gal ir gerai, jei generolas pats nesirodo. Tuo jis parodo, kad pareigas jis vertina labiau, negu ambiciją būti nominuotam į prezidentus. Be to, kaip kurie prasiitaria, gal ir geriau, kad generolas neturiu prozas pasisakyti omiais klausimais. Girdi, jeigu jis turėtų kalbėti apie šį ir tą, turėtų konkrečiai pasisakyti, kiti jį galvoja, ir, galbūt, pasisakęs nustotų dalies šalininkų... Šiu, kurie siūlytų generolui ir toliau pasilikti nuo rinkiminių agitacijų, yra mažiau, bet jų stiprumas yra tas, kad pats generolas tuo tarpu nerodo jokio noro mesti dabartines pareigas. Jis nelabai nori vykti, net jeigu jį ir senato komisija kvieštų padaryti pranešimą. Jis yra linkęs ką kita pasiūsti to pranešimo padaryti...

Tuo tarpu Trumanas, nors ir susiraukė dėl "akių praplovimo" (jis iš viso yra smarkiai nepalankus Kefauverio bandymui kandidatuoti — kaip dabar koks prasisiiekėlis veržiasi elkinėmis, nepaklausę amerikiečių sargybos viršininko, kuris draudęs, kad jokių atvejų nešautų.

Kas iš tikrųjų kaltas dėl to įvykio, smulkesnių žinių nėra, tuo reikalu vedama kvota. Bet Peipingui ir Maskvai tai auksinė medžiaga propagandai.
Kitas propagandos arklukas — vis tie "apkręsti vabalai ir kirminai", kuriuos neva amerikiečiai sėja iš lėktuvų ir apkrepia komunistų kareivius li-gomis. Malikas net JTO nusiginklavimo komisijai išskėlė patį jam tai jo paties partiečiai iš pietinių valstybių, kurie sutiktų nutarimą uždrausti bakterinį karą, kurį amerikiečiai jau pranebė už Trumaną (tai vis už tą negrų teisų užtarimą, nors bent žodžiu). Tas gali priversti Trumaną pajieškoti kito kandidato. Visi tebespėjama, kad tai gali būti Illinoisas gubernatorius Stevensonas. Kiekvienam atveju pas demokratus yra tokia padėtis, kad tie pirminiai balsavimai lemiamos reikšmės neturi, nes lemiamą vaidmenį turi "par-

tijos mašina", o jos vairas yra kaip tik Trumano rankose.

KODEL BALANDŽIO 1?

Ir šią savaitę yra toki patys pirminiai balsavimai — Minnesotoje, bet tenai Eisenhoweris nesisirašęs ir šiaip ten nenumatyta žymesnio "mūšio". Balandžio 1 dieną toki rinkimai turi būti Wisconsin, kurie įdomūs keliais atžvilgiais. Visų pirma — atstovų skaičius iš tenai daug didesnis. Antra — tai yra ūkininkų kraštas ir pagal tuos balsavimus bus bandoma spręsti apie visų ūkininkų nuotaikas.

Skirtingi šie rinkimai ir tuo, kad čia nebus vadinamo "grožio konkurso". Tai yra, čia nedaromas balsavimas už pačius kandidatus, yra tik renkami delegatai į konvenciją, kurie eina atskirais sąrašais — kiekvieno kandidato atskiras sąrašas.

Tačiau Wisconsin Eisenhowerio ir sąrašo nėra: mat, įsiregistruoti reikėjo anksčiau, o jis tada dar nenorėjo aiškiai pasisakyti, ar sutiks būti kandidatu.

Užtat šalia Tafto tenai yra Kalifornijos gubernatoriaus Warren'o sąrašas, kuris Wisconsin turi nemažai šalininkų. Tačiau tytomis yra manoma, kad visai Eisenhowerio šalininkai balsuos už Warren'o kandidatus, o jau paskui, kai reikės, tai Warrenas "perleis" juos Eisenhoweriui.

Kai Warrenas pereitą sekmdienį televizijoje rodytam pasikalbėjime buvo apie tai paklaustas, tai jis, žinoma, užginciojo — niekam nesąs pažadėjęs savo rėmėjų "perleisti". Tik, esą, jeigu matysiu, kad negaliu laimėti

Korėjoj kursto riaušės

Korėjoj vienoj stovykloj belaisviai komunistai vėl sukėlė riaušes. Tai ta pati stovykla, kur nelabai seniai riaušės jau buvo ir kurias malšinant buvo nušautas net 78 internuoti civiliai.

Šį kartą vėl 12 riaušiniųkų pranešta... Pagal amerikiečių pranešimą, šaudė į riaušinius sargybiniai — pietkorėjiečiai, nepaklausę amerikiečių sargybos viršininko, kuris draudęs, kad jokių atvejų nešautų.

Kas iš tikrųjų kaltas dėl to įvykio, smulkesnių žinių nėra, tuo reikalu vedama kvota. Bet Peipingui ir Maskvai tai auksinė medžiaga propagandai.

Kitas propagandos arklukas — vis tie "apkręsti vabalai ir kirminai", kuriuos neva amerikiečiai sėja iš lėktuvų ir apkrepia komunistų kareivius li-gomis. Malikas net JTO nusiginklavimo komisijai išskėlė patį jam tai jo paties partiečiai iš pietinių valstybių, kurie sutiktų nutarimą uždrausti bakterinį karą, kurį amerikiečiai jau pranebė už Trumaną (tai vis už tą negrų teisų užtarimą, nors bent žodžiu). Tas gali priversti Trumaną pajieškoti kito kandidato. Visi tebespėjama, kad tai gali būti Illinoisas gubernatorius Stevensonas. Kiekvienam atveju pas demokratus yra tokia padėtis, kad tie pirminiai balsavimai lemiamos reikšmės neturi, nes lemiamą vaidmenį turi "par-

Prancūzijos komunistai laukia naujo Maskvos ėjimo

Gen. de Gaulle tik savim pasitiki

Prancūzijoje dar vis tebediskutuojami naujosios vyriausybės pasisiekimo galimybės. Žinomam finansų specialistui ir desinės pakraipos valstybės vyrui Renaud nepavyko sudaryti Tautinės Vieniybės vyriausybės. Į tokią koalicinę vyriausybę būtų įję visi — išskyrus komunistus. Deja, socialistai atsisakė susisti prie vieno stalo su gaulistais ir viltys matyti krašto interesus pastatytą virš partinių ginčų tuo tarpu neišsipildė. Vyriausybę sudarė nepriklausomasis — dešiniųjų atstovas Pinay, be so-

nominacijos, tai jie bus atpalaiduoti nuo pareigos už mane balsuoti ir galės balsuoti už ką norės...

PASKUI — BALANDŽIO 15

Svarbūs rinkimai bus ir balandžio 3 — Illinois valstybėje, tačiau jį laikoma Tafto tvirtove ir nieko netikėto tenai nelaukiama. Labiau domisi balandžio 15 — New Jersey rinkimais, kur taip pat manoma, kad tai yra "generolo kraštas", nors vietinės partijos viršūnėse yra ir stiprių Tafto šalininkų. Čia bus atvira kova ir tai bus jau antrojo laipsnio rodyklė, kurlink eina reikalai. Ohio rinkimai gegužės 8 irgi gana įdomūs, bet jie bus jau pėveliai, kad keltų didesnio susidomėjimo. Po New Jersey bus jau paaiškėję, kiek tai iš viso gali paaiškėti, koki spėjimai patikimiausi.

V. R.

cialistų ir be gaulistų, žinoma, ir be komunistų.

Pinay skaitomas praktišku žmogumi, geru šeimininku. Pirmiausia jis pabrėžė savo nusistatymą kviesti į vyriausybę tik specialistus. Vieton ankščiau būvusį dvidešimt šešių ministrų, naujame kabinete tėra septyniolika. Naujų žmonių, naujoje vyriausybėje, galima sakyti, nėra (tik vienas) — tokiu būdu, nors vyriausybės Prancūzijoje ir gana dažnai keičiasi — valdo vis tie patys. Užsienio Reikalų Ministras lieka R. Šumanas ir Kraštos Apsaugos Ministras — Plevenas. Didėniu pakeitimu užsienio reikaluose ar Europos Armijos kurime nelaukiama. Pasičėmęs ir finansų ministro portfelį Pinay pirmiausia imasi tvarkyti krašto piniginius reikalus.

Biržos reakcijos Pinay vyriausybės palankios, nes prancūzų franko kursas jau pakilo, o taip pat sustiprėjo Prancūzijos Vyriausybės paskolų lankštai. Psichologiniai Pinay laimėjo "pirmąjį rundą". Tačiau nereikia užmiršti, kad opozicijoje lieka tie patys, kaip ir prie paskutiniosios vyriausybės — gaulistai, socialistai ir komunistai. Tuo tarpu socialistai ir gaulistai naujosios vyriausybės atžvilgiu laikosi gana palankiai — neutraliai. Tačiau kilus kokiam didesniam ginčui ir si vyriausybė galės būti gana lengvai "nuversta".

Gen. de Gaulle susikvietė Paryžiaus žurnalistus spaudos konferencijai. Dalyvavo per 300 spaudos atstovų — jų tarpe ir Dirvos korespondentas. Generolo konferencijos labai įdomios, nes jose pajuntamas krašto politinio gyvenimo pulsas. Reikia pripažinti, kad de Gaulle karininga nuotaika neatslugo ir jis lieka ištikimas pats sau. Gen. de Gaulle pabrėžė, kad jo sambūris nedalyvaus jokioje vyriausybėje, kurios priskykyje stovėtų kas kitas kaip jis pats. Tuo būdu reikia skaityti, kad Tautinės Vyriausybės sudarymo klausimas, kurį buvo beįsprendžias Renaud ir vėl atsiduria aklygatvėje.

Gen. de Gaulle palygino dabartinę situaciją su ta, kuri buvo prieš pat karą 1938 metais ir pabrėžė reikala išeiti iš partinių intrygų atmosferos.

Į klausimą, kaip jis žiūri į Atlanto Pakta, de Gaulle atsakė, kad jis į jį žiūri, kaip į nusistatymų deklaraciją, kuriai jis pilnai pritaria. Tačiau jis pasisakė prieš gynybos susikirstymą zonomis — į pavojų reikalingą žiūrėti pasauliniu mastu. Taip pat generolas pasisakė už betarpių Prancūzijos su Vokietija susitarimą. Atlantinei politikai pretenduojant arbitruoti tarp Prancūzijos ir Vokietijos neinau tiesioginiai prie susitarimo klūčių pašalinimo. Rezultatas — nėra vieningos Europos. Generolas pasisakė už grąžinimą Vokietijai lygybės ir teisų, jei tai nebūs koks vienpusiškas žaidimas. De Gaulle, yra taip pat šalininkas Ispanijos įtraukimo į Atlanto Sąjungą.

Taigi, jokių ypatingų sensacijų gen. de Gaulle šį kartą nepasiskelbė. Jo įsteigtame judėjime

VOS NESUĖMĖ PREMJERO...

Naujasis Prancūzijos ministras pirmininkas mažai pažįstamas visuomenėje. Jis yra odos fabrikantas iš provincijos, nors jau nuo 1936 metų yra buvęs vienokiose ar kitokiose viešose pareigose, bet jo veido dar nesuskubo įsižiūrėti nei policininkai nei sekliai. Todėl kai jis, gavęs pavedimą sudaryti vyriausybę, neseniai atėjo į prezidentūrą pasitarti su prezidentu Auriolu, prezidentūros policija jo vos nesusėmė, įtarusi, kad tai koks sukčius, tykojantis vogti...

Vis dėlto jo vyriausybė patvirtinta. Tačiau prisistatęs su visu vyriausybės sąrašu, jis jau besurinko parlamente mažiau balsų, nei pirmą kartą. De Gaulle 27 "paklydusios avelės", generolo pabartos, sugrįžo į "avinęją" ir nuo balsavimo susilaikė. Susilaikė ir socialistai. Šie pastarieji susilaikė iš viso nenorėdami aiškiai remti dešinės vyriausybės, o gaulistai svarbiausia susilaikė dėl to, kad užs. reikalų ministru pasiliko R. Schumanas (be kurio krikščionys demokratų nesutiko eiti į vyriausybę). Mat, Schumano programa — Europos vienijimas, įtraukiant ir vokiečius, o gaulistai kaip tik tam vokiečių įtraukimui, kaip ir "perdideliam pavaldumui Amerikos įtakon" yra labiausiai priešingi.

Naujasis premjeras dabar "balansuoja ant vielos" su biudžetu. Paskelbė amnestiją mokesčių nuslėpėjams, kviesdamas geruoliu sumokėti ir negrasydamas pabaudomis. Tačiau nelabai tikima, kad iš to susidarytų didelės pajamos. Jei nepasiseks, sunku bus išvengti padėties, kurioje gali prireikti kelti algas. Jei vyriausybė nenorės to daryti, tai susilaikiusieji pabalsuos ir Prancūzija bus vėl be vyriausybės...

vistik reiškiasi tam tikros opozicijos ir įsitraukti į pozityvų ir konstruktyvų darbą net ir dabartinės sąlygose. Pvz., tvirtinant Pinay Ministerio Pirmininko pareigoms 27 gaulistai "atsikilo" nuo savo partijos ir balsavo už Pinay investiciją.

Daug komentarų ir juoko sukelia Paryžiuje paskutiniųjų rusų nota TRIMS didiesiems — pasiūlymas tartis dėl Vokietijos — suteikti Vokietijai teisę atkurti Wehrmachtą — savąją armiją ir gamintis ginklus.

Konstatuojamas Rusijos prisiiderinimas prie Vakarų pastangų Vokietijos atžvilgiu, tik dviejų metų pavėlavimu. Ji juokai dabar kyla: iš komunistų buvusios propagandos. Vietinė jų spauda rėkė rėkė prieš Vokietijos atginklavimą. Dabar — staigmena, patys rusai Vokietijai atginkluoti siūlo. Milijonai parašų komunistų iniciatyva buvo surinkti, didžiulius mišingai surengti, vis prituojant prieš Vokietijos kariuomenę, o dabar? Dabar tenka be įspėjimo "pakelsti vairą" ir jau varyti kitokią propagandą Kremliaus žmonėms tai nieko nereiškia, bet pvz., prancūzams komunistams tenka raudonuoti, nors jie ir taip jau raudoni. Visi tie, kurie pasirašė prieš Vokietijos atginklavimą klydo! Ryšium su tuo Prancūzijos kompartijos atstovas staiga išvyko į Maskvą parsivežti "naujų instrukcijų..." Sunks gyvenimas Maskvos marijonietėms.

Jie visada šoka taip, kaip Maskva nurodo. O ir Maskvai šiuo metu reikia gerokai galvas palaužyti: pirma liepė rėkti "Šalin Vokietijos apginklavimą", o dabar reikia rėkti "Ir mes už Vokietijos apginklavimą".

J. Masiulis, Paryžius

Lithuanian Weekly, published by Ohio Lithuanian Publishing Company, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Phone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland, Ohio, every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copie — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas Ohio Lietuvių Leidybos Bendrove, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdicott 1-4486. Iš-eina kiekviena ketvirtadienį. Redaktorius Balys Gaidžiūnas.

Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 metų gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 dienos įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungtinės Amerikos Valstybėse — \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

KAS ir KUR

• Dr. P. Karvelis, Vliko narys, emigracijos pratęsimo nebegavęs, balandžio mėn. ruošiasi emigruoti į JAV. Į savo vietą Vlikę jieško kandidato. Minimas prof. B. Vitkus, dabar prie Chicagos administruojąs Labdarų ūkį.

• Šį mėnesį muzikas Adomas Jazavits minės savo veiklos 20 metų sukaktį. Jo orkestras pirmą kartą pasirodė New York'e per Lietuvių Radiją 1932 metais kovo mėn. 30 d. Per tuos dvidešimt metų Adomo Jazavito orkestras dalyvavo visuose didesniuose pasirodymuose. Sukaktuvėms rūpinasi Juozas Ginkus.

• Detroito Tremtinių Draugija savo visuotinį narių susirinkimą šaukia buv. Lietuvių Svetainėje kovo mėn. 23 d. 12-30 val.

• Belgijos lietuviai šiais metais vasario šešioliktosios iškilmes šventė Liežė. Minėjimo proga įvyko paskaitos. Minėję daly suvaizdintą V. Alanto veikalėlis "Velnio šokis".

• Iš lenkų laikraščių, einančių Londone ir Romoje matyti, kad jie pretenduoja į Mažosios Lietuvos sritį, esančią nuo Karaliaučiaus iki Tilžės. Tai dar vienas lenkų nepasotinamas apetito pasireiškimas...

• Šveicarijoje rašytojas E. Schaperis Zueriche skaitė paskaitą apie Pabaltijo valstybes. Paskaita plačiai buvo aprašyta laikraščiuose. Paskaitininkas pakvietas paskaitas skaityti ir į kitus miestus.

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo proga DIRVOS spausdinimo priemonės pagerinti aukšto šio skaitytojai:

Adomavičius V., Athol	\$1.00
Naujokaitis J., Cleveland	2.00
Skirka A., Bridgeport	1.00
Svarcas P. Dr., Collinsville	2.00
Vilkaitis Ant., Cleveland	1.00
Arnastauskas J., Paterson	1.00
Vikrikas A., Brooklyn	5.00
M. S., Chicago	1.00

BALTIJOS STUDENTŲ BENDRADARBIAVIMO KLAUSIMŲ

Liet. Stud. S-gos JAV C. Valdybai pasiūlius ir estams bei latviams sutikus, pradėti pasitarimai Baltijos studentų bendradarbiavimo klausimais. Svarstoma taip pat galimybės sukurti Baltijos studentų bendrą organizaciją JAV. Lietuvių Stud. S-ga pasitarimus atstovauja Vyta. Zvirzdys, Estų Stud. Sąjunga JAV — Ly. Lehmanis, latvių — Juris Veidemanis.

Pirmas posėdis įvyko š. m. vasario 24 d. Visi trys studentų vienatai pageidauja artimų tarpusavio ryšių. Nutarta panagrinėti galimybes bendrai organizacijai įsteigti, pasikeisti skyrių adresais ir paraginti atskirose vietovėse studijuojančius baltiečius atnaujinti tarpusavio bendradarbiavimo tradiciją.

Lietuvių atstovui pasiūlius, apsispręsta daryti įtakos, kad Laisvosios Europos Komitetas, skirstydamas stipendijas, neišjungtų humanitarų iš stipendijantų kategorijos, kaip tai yra ligi šiol. Liet. Stud. S-ga JAV šiuo reikalu jau yra susirūšusi su Lietuvių Patariamąja Grupe prie Laisvosios Europos Komiteto.

PASALIO LIETUVIŲ STUDENTŲ ATSTOVYBĖS ORGANIZAVIMAS

Susitarus su Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjunga, mūsų Sąjungos C. Valdyba ėmėsi iniciatyvos sukurti Pasaulio Lietuvių Studentų Atstovybę. Paruoštas statutai. Vyksta korespondenciniai pasitarimai su lietuvišiais studentais kituose kraštuose.

Pavergtoje tėvynėje

Nors iš tremtinių niekas nenori grįžti į bolševikų pavergtą tėvynę, tačiau okupantai, ir tai daugiausia pačių lietuvių rankomis, vis nesiliauja leidę įvairius propagandinius leidinius jiems vilioja ir gyvenimui pavaižduoti visai kitokiomis spalvomis, negu iš tikro yra. Neseniai Sovietų ryšio karininkas rusas, dirbąs Sovietų repatriacinėje komisijoje, net viename mūsų žiniojame politikos darbuotojui siūlė paaiškinimų apie repatriaciją su prask — mandagiai... Panašiu būdu jie vilioja ir savo leidiniu "Po gimtųjų dangum", kur nesigėdijo pirmame puslapy pavaižduoti Gedimino pilies bokštą su raudona bolševikinė vėliava vietoj mūsų trispalvės.

Jame buv. Stutthof'o kalnys ir URM tarnautojas Brėdikis mini save ir B. Sruogą, bet nieko neužsimena apie buv. kitus minimosios nacių konc. stov. kalnų, kad ir vėliau bolševikų nukankintą Noreiką. Pov. Lašas rašo, kaip su Petru Bardausku, nū "neuzsuką į liet. fašistų komiteta Strassburge", perėjo į sovietinę zoną ir vėliau buvo mobilizuotas. A. Prialauskienė girtasi, kad "ką buvo pasiėmusi iš Kufsteino, tą ir parsivežė". "Viską tą patį rado doc. Verbieckio kabinete". "matosi prie kavutės su arch. Jokimu, inž. Kavacku, inž. Greičiūnu su žmona, buv. "Kapitolis" dabar vadinamas "Kanklėmis", "Forumas" — "Laisvė", "Gloria" — "Baltija" Konrado kavinė (kaip "prūsiška") pakrikštyta Tulpe, "Versalis" į "Gintara", o "Metropolis" — "puiki virtuvė, didelis patiekalų pasirinkimas, geras džazas". Tik ji neprisimena tų tautiečių, kurie, užuot ten šokę, kaip ji, iki vėlyvos nakties, pasuktinį atodūsi. leidžia Sibiro vergu stovyklose.

Iš Rebdorfo grįžęs J. Geležūnas pasakoja niekus, kad "Lietuvoje dabar gana retai mirštama džiovą" (galėjo pasakyti: "visai nemirštama...") Girdi, "Lapėnu ir Glemžų pas mus nėra, bet bekonio, lašini, sviesto ir kt. gėrybių — kiek tik nori". Susitraukęs V. Oškinis pavaižduotas nuotrauka "taryb. rašytojų tarpe". Buv. "Lietuvos ūkininko" redaktorius apie senuosius ir naujuosius laikus, dabar jau kaip sovietinio meno žurnalas redaktijos narys, taip byloja: "Nūdieninė Lietuva — laisva nuo sturbelių dvarininkų, nuo kapitalistų, negailestingai plėšiusių darbo žmogų... Šiandien Lietuva laisva ir alsuoja naujų gyvenimų, didžiųjų kūrybinių darbais... Anuo metu laikraštį (taigi — ir jo redaguotą "L. ū." E.) valdė kapitalistas, akcininkas, jis diktavo laikraščiu kryptį, jis kausytė kausė kiekvieną laisvą laikraštiniuko minties poreikimą... Dabar Oškinis taip rašo jau "niekieno nekaustomas..." Buv. Kauno VIII gimnazijos mokytojas M. Vimerytė pa-

vaižduoja, kaip ji, grįžusi iš Eišenach'o, gavo įsakymą "priimti istorijos, filosofijos fakulteto V. Europos literatūros katedros vokiečių literatūros vyr. dėstytojos vietą", baigė rašyti "Lietuvių ir slavų pasakų bendrumus".

Vilniuje "Spalio" kino teatre buvo suruoštas vad. "Vokietijos Liaudies Demokratinės Respublikos kinų filmų festivalis", kuriame buvo rodytos tokios filmos: "Demokratinė Vokietija", "Dievų taryba", "Visada pasiūsoš", "Rudasis voratinklis", "Duona mūsų kasdieninė" ir kt.

Sovietinis Rašytojų S-gos politukas J. Šimkus praneša, ką dirba jo prižiūrimi rašytojai. Esą, A. Guzevičius įtemptai dirba ir toliau rašydamas romaną "Broliai". T. Tilvytis išleido "Sovietus apie laimę". Pasirodė T. Sąjungos didvyrio B. Urbanavičiaus atsiminimų knyga apie kovas D. Tėvynės karo frontuose. L. Janušytė parašė apysaką iš moksleivių gyvenimo "Zalioji šeima" ir dvi pjeses: "Mes ne du ir ne trys" ir "Būk pasirušęs". V. Mozurkūnas išleido vaikams apsakymų rinkinį "Laužai prie upės", H. Korsakienė vaikams apsakymų rinkinį "Dovana", P. Baltrušas — "Berniukai iš mokyklos vasarnamio". Su naujais poezijos rinkiniais pasirodė E. Miežėlaitis, V. Kelmėris, A. Matutis, K. Kubiliūnas". Faktiškai visi tie šimkaus pasigyrimai tik rodo, kiek daug literatūros vardu leidžiama įvairių komunistinių propagandinių raštų.

RUOŠIAS ARKTIES KARUI

Vokiečių "Welt am Sonntag" skelbia, jog, gautosiomis iš Sverdlovsko žiniomis, Sovietai tarp Verchojansko, Beringo sąsiaurio ir Magadano atliko didžiausius karo manevrus, pirmoji eilė aviacija, ir atsidėję ruošiasi į Arkties karą, nors tose srityse vidutiniškai temperatūra siekia — 50 C. Rytų Sibire rasti dideli urano ištekliai. Tačiau neatsilieka ir anglosaksai. Būsimieji siems veiksams Arktėje kanadičiai ruošia savo karus Churchillio fronte, kur prie Hudsono įlankos iš ledo pastatytas tikras įtvirtinimų miestas, amerikiečiai smarkiai tvirtina Grenlandą, o į Atlanto pakto apsaugą įtraukiamas ir Spicbergenas. Tuo būdu normalus oro kelias iš Amerikos į Europą skrendant per Arkties sritį sumažėja iki pusės, jau išmokta, kaip nugaleti šaltį, pasigaminoti eskimų pavyzdžių reikalingą maistą ir įsitaisyti tinkamą aprangą, o medikai tvirtina, kad Arktis yra viena iš sveikliausių pasaulyje zonų, tik praktiškai ten faktiškai reikiama mirti. Gyventojų skaičius turės žymiai padidėti ne tik Grenlande, bet ir visose atšiauriausiose srityse.

Laiko temomis

JAV paskyrė Europoje ypatingu pasiuntiniu New Yorko bankininką W. Draper, kurio pareigos bus prižiūrėti skiriamų saugumui paskolų naudojimą. Tačiau jį piktai puola Paryžiaus spaudo. Prancūzų laikraščiai įtaria, kad jis yra amerikiečių ir vokiečių kapitalistų politikos rėmėjas. W. Draper iki šiol buvo viceprezidentu stambaus banko — Dillon Read and Co., New York'e. Tas bankas, kaip prancūzų spaudo rašo, atstovauja vokiečių plieno koncerną ir Ruhr srityje investavęs 150 milijonų dolerių. W. Draper 1948 m. buvo gen. Clay pavaduotoju ir jam buvo patikėta vokiečių pramonės apvalymas nuo nacių. Atlikdamas tą uždavinį, galimas daiktas, kai kuo pasinaudojo, nes jo veiklai patikrinti vėliau senatas

buvo paskyręs komisiją, po kurios tyrinėjimų W. Draper 1949 m. turėjo pasitraukti. Tyrimo rezultatai nepaskelbti.

Nors prancūzai, Schumano planu, įsigijo daug galios Ruhr krašte, tačiau jiems ir toliau tenka grumtis su amerikiečių ir vokiečių kapitalistų tampriu bendradarbiavimu.

Vienas vaizdas iš Kairo neramumų: šeši egiptiečiai užpuola anglų Egiptietis policininkas tą sceną palydi tik šaltu žvilgsniu. Atsiradęs jautrus praeivis šuktelėjo policininkui, kad šis vis dėlto galėtų į šį reikalą įsikišti. Bet policininkas patrukėjo į pečiai ir atsako: — "Kodėl, juk šiešiu vienam užtenka".

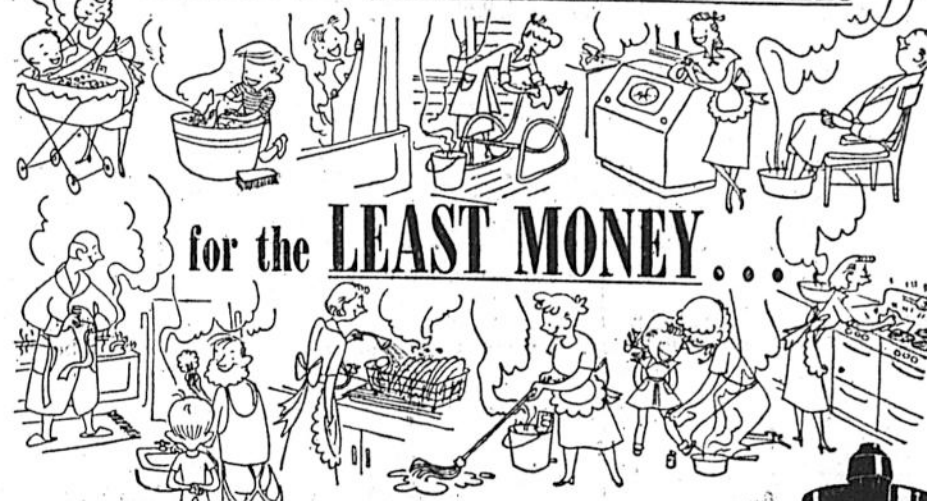
Šaunus sabotazo veiksmas at-

likas komunistų leidžiamam viename Budapešto laikraštyje. Pirmame puslapyje ir skiltyje, skirtoje rusų kalbos pamokai, buvo atspasdinatas į Jungtines Tautas atsišaukimas rusiškai — "Išlaisvinkite Vengriją iš sovietiškos priespaudos". Laikračio laida buvo skirta užsieniui ir cenzūra atsišaukimo nepastebėjo, nors jame buvo ir jai tinkamas sakinyss "Mes žinome, kad mūsų gyvenime rizikuojame".

JAV, anglams pritarus, Kipro saloje įrengs aerodromą sunkiesiems bombonešiams. 3000 vyrų dirbs dieną ir naktį, kad aerodromo statybą dar šiais metais būtų baigta. Nuo šios salos iki Juodosios jūros esančių Sovietų Rusijos uostų tėra tik 600 mylių, mažiau negu 1000 mylių yra iki Baku naftos valyklių, Donbaso anglų kasyklų ir Dniepropetrovsko elektros jėgainių.

To have the **MOST HOT WATER**

for the **LEAST MONEY**

GERIAUSIAS VANDENS ŠILDYTUVAS

A-U-I!

GAZAS yra ekonomiškausias kuras ir įgalina sušildyti daugiau vandens už mažesnę kainą. Gazas sumažina išlaidas veikdamas greičiau, kaip bet koks kitas kuras. Taip jus taupote dviem atvejais.

Planuokite dabar turėti sekantį vandens šildytuvą tik naudingiausia, kokį galima gauti — automatišką. Uždegamą iš apačios ir izoliuotą GAZO vandens šildytuvą.

Vanduo šyla tuoj pat. Netenka laukti iki automatas sušils prieš šildant vandenį. Kiek tik vandens sunaudojate, naujas vėl prišyla. Visada turite užtektinai maudymui, skelbimui, valymui ir kt. Jūsų automatiškas saugykliis veikia dieną ir naktį ir jis yra saugiausias iš visų šildytuvų.

Gaukite automatišką uždegimą iš apačios, izoliuotą gazo vandens šildytuvą dar šiandien... ir naudokitės šilto vandens patogumais per ateinančius metus.

The **EAST OHIO GAS Company**

Ant garuojančio pragaro palų

PULGIS ANDRIUSIS

(Jeigu šioje parodijoje kas pažins save, — tegu labai nepyksta ant manęs. Autorius)

Ak, kaip čia pradėti, nežinau! Aha, taip. Yra atėjęs pavasaris, tikrai. Yra daug saulės, vėjas yra, daug vėjo nu-eina ir ateina. Prabėga visos dienos, visos valandos, visos minutės, tik mano likiminis ilgesys beldžiasi į medines, iš medinių lentų nukaltas lągines. Dar daug praeis pavasarių, aišku. Bet kas suvaldys mano didžiųjų minčių bėgimą nežinon, kur viskas tamsu, nežinoma ir beprasminga? Buvo jau daug pavasarių, kurie nežinia kur nuskaudo su visomis dienomis, visomis valand-

mis, palikę tik karčias atrūgas; kaip senas vynas ant rytojaus sergant pagiriomis.

Aha, būta ir meilės, didžios meilės, beribės. Sėdėjom tą alkaną vakarą minkštuose foteliuose, gėrėme seną burgundišką vyną, rukėme havaniškų cigarus. Radijas draskėsi pasiutusiais tan-gais, mūsų smilkiniai rasojo jaunatviškus polėkius, akys syvidė žaibus į nežinomus, rūškanus tolius.

Langai yra plačiai atidaryti, už langų rymo ant tvoros persivėręs pavasaris. Lauke yra lietus, daug lietaus, pavasaris verkia nežinia dėl ko. Bet

kas mums, kuomet čia tiek vyno, cigaro dūmų ir meilės! Mes degame aistros ir alkoholinių gėrimų alpiuose. Algis dainuoja romaną apie pamintą, mės-lino pado sutriptą tajį švenčiausį be-prasmės buities gyvybinį jausmą. Ak, mes visi paženklinoti tuo visatos slėpiningumo prakeikimo žyminiu žen-ku!

— Pone Algi, kokios šalnos pakirto jūsų gražiausius sielos daigus ir taip anksti, pačiame pavasario sezone; pasakykite man atvirai, nes priešingu atveju aš nežinau, kam galiu pasiryžti, — ryžtingai tarė Aldona, pilstydama putojantį šampaną į kristolines taures.

— Panele Aldona, nepabėgt mums nuo viską siekiančios likimo rankos, kuri vieną nubloškia į klaidią bedugnę gelmių gilybės prarają, o kitą iškella į neapčiuopiamas aukštybes; bet ką čia man nertis į egzistencinių gelmių proble-mas, geriau einam pašokti tango

nokturno... — didingai mostelėjęs ranka, lyg baidydamas muses svajingą va-saros popietę, pradeklamavo visuomet savyje užsidaręs, nepasiekiamas Algis Saulėnas, filosofijos fakulteto stude-n-tas, jau spėjęs plačiai pasižymėti savo giliais kūriniiais rimtuose mokslo žur-naluose ir parašęs pagrindinį veikalą "Visatos esmės kryžkelės".

Salionas pilnas radijo draskymųsi, pilnas angliško valso sukūrinių ir jaunatviško prakaito. Užsimiršimo svaigulio apglobtos nešasi poros į viršų, aukštyn prie meilės slėpinių.

Vitas, giliai susimąstęs sėdi fote-lyje ir dega vidinės ugnies žiežirbomis, kurios yra kurstomos neįsiamatujamo pergyvenimo, vadinamo pavydu. Jo širdyje yra sukilęs pragaras, yra pradėję smilkti sielos nuodų garai. Vito gyvenime daug metų, daug mėnesių, daug dienų ir valandų (ak, ką jau čia minu-tės!) yra praėję gilinantis į architek-

tūros meno slėpinius, nors ir jis univer-sitetą yra metęs, kaip šabloninių fra-zių ir nuvalkiotų teorijų gamyklą. Rim-tai, didelei meilei dar nebuvo lemta jį paliesti savo glostomu sparnu. Bet tą alkaną vakarą tas kirminas ėmė brau-tis į jo tauriai menišką sielą.

Aldona! baigus šoki, Vitas priėjo prie jos ir džentelmeniškai pareiškė: — Panele Aldona, sekantį valsa prašau skirti man.

Aldona paraudo, bet laiku susival-dė, ir po to atsakė: — Man yra labai malonu, pone Vi-tai, tik...

— Aha, vadinasi, jeigu tamsta sa-kai tik, tai aš tada... — prašvokštė gaisrais užsiliepsnodamas Vitas.

— Na, gerai, pone Vitai, aš sutin-ku be jokių sąlygų, — šelmiškai pasitai-susi neklusnią garbaną ant smilkinio, šypsojosi panele Aldona.

Ak, ir jie šoko valsa ugningai, ne-

Smuikininkė Kuprevičiūtė

AMSTERDAME, PARYŽIUJE IR ROMOJE

Prieš kelias dienas Paryžiaus lietuvių turėjo labai malonią staigmeną. Laikraščiuose ir koncertų skelbimuose pasirodė mūsų smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės vardas. Tokie įvykiai Paryžiuje pasitaiko nepaprastai retai. Tai iš viso pirmas lietuvių smuikininkės koncertas Paryžiuje.

Koncertas — rečitalis įvyko š. m. kovo mėn. 6 d. Konservatorijos Ecole Normale de Musique salėje. Skaitlingi susirinkę lietuvių po pirmųjų kūrinų išpildymo pajuto, kad čia ne eilinis koncertas, bet tikrai nepaprasta muzikos puota, ir išskėlė galvas, tarp gausios publikos, sujudinti klausėsi ir didžiavosi šia jauna puikia lietuvaite — virtuozę, skinančią svetimųjų jūroje su tokiu polekiu užtikrinto pasisekimo laurus.

Rečitalis buvo ypatingos aukštumos. Visą programą buvo išpildyta vienos Elenos Kuprevičiūtės, akompanuojant garsiam olandų pianistui Felix de Nobel. Programoje aštuoni veikalai: Vitali — Chabrier, Mozart, Brahms, Bela-Bartok, Gershwin-Heifetz, Albeniz — Persediz ir de Sarasate. Publikai dideli sunkumai norint į programą įtraukti solistę išpildė dar Ravelio Habanera. Koncertas baigtas ovacijomis ir gėlimis virtuozei, kurių tarpe buvo ir būrelis lietuvių menininkų ir literatų lietuviškų spalvų lauko gėlių puokštė.

Be gausios prancūzų ir vietos lietuvių publikos į koncertą atsilankė Bačkiai, Vliko narys T. Sidiškis ir Argentinijos Ambasados nariai.

Elena Kuprevičiūtė gimusi Kaune — 1927 metais. Paryžiaus spauda pabrėžia jos lietuvišką kilmę. Nors šį kartą Europos turneje suorganizuota skelbiant ją, kaip pirmąją Argentinijos smuikininkę, bet jos lietuviška pavardė ir vardas visur figūruoja be jokių iškraipymų.

Elena Kuprevičiūtė yra tikrai iš 100% menininkė ir artistų šeimos. Visiems lietuviams puikiai žinomas jos talentingasis brolis pianistas Andrius, jos mama buvo pianino mokytoja Kaune, o tėvelis matininkas, bet vienkartinis dailininkas — pastaruoju metu Buenos Aires suorganizuota turėjusi savo tapybos darbų parodą.

Kuprevičiūtė smuiko mokslą pradėjo Kauno Konservatorijoje, ir mokėsi kol vokiečiai ją uždarė. Paskui tęsė studijas Prahoje, pas prof. Schwyda, kol teko ir iš čia trauktis artėjant rusams. Toliau studijas tęsė pas prof. Hindemith Muenchene ir nuo 1947 metų pradėjo koncertuoti kaip solistė Muenchene, Nuernberge, Frankfurte, Regensburge.

Visa Kuprevičių šeima iš Vo-

kietijos, prieš tris metus, persikėlė į Argentiną. Andrius Kuprevičius Buenos Aires suorganizuavo ir diriguoja labai gražiai besireiškiantį lietuvių meno ansamblį — 30 žmonių, kuris su lietuviška daina ir šokių pasirodo ne tik lietuvių, bet ir svetimųjų tarpe. Į jį suburtos visos lietuviškos meno jėgos, kokios tik Buenos Aires yra.

Elena Kuprevičiūtė koncertavo Argentinijoje lietuvių kolonijoje, dirbo, tobulinosi pas žinomą virtuozą ir kompozitorių Manuel Peresdiaz, surengė kelis viešus rečitalus ir buvo užangažuota trims koncertams Europoje — Amsterdam, Paryžiuje ir Romoje. Tai ir geriausias įrodymas, kaip puikiai ji yra įvertinta. Po šios pirmosios tournee, kitais metais, mūsų smuikininkė numato vėl grįžti į Europą koncertuoti Paryžiuje, Olandijoje, Ispanijoje ir gal būt Anglijoje. Jos koncertais rūpinasi trys įžymūs impresariai, kurių tarpe garsusis Paryžiaus koncertų rengėjas Maurice Dandelot. 1951 metais numatyta koncertuoti Šiaurės Amerikoje.

Elena Kuprevičiūtė apgailestavo, kad yra labai didelį sunkumai norint į programą įtraukti lietuviškų kūrinių. Jų nėra paruoštų ar parašytų smuikui. Programoje yra tik Budriūno

Rauda, kurią smuikininkė yra Argentinijoje įgijusi į plokštelę. Antroji tos plokštelės pusė fortepijonu jos brolio išpildyti Čiurlionio preliudai. Plokštelė, be to, parduodama ir JAV.

Elena Kuprevičiūtė labai kukli, ir ji, po koncerto aplankiusiems lietuviams laikraštininkams pareiškė, kad visa tai tik laimės ir gerų sutapimų dėka... Mes gi manome, kad ir geriausia laimė nieko negelbėtų, jei nebūtų mūsų tautietės rankose ir širdyje didelis Dievo dovanos, ir darbo, ką iškelia ir gausūs užsienio spaudos atsiliepimai.

Po ranka turiu aštuonių muzikos kritikų straipsnius įvairiuose laikraščiuose. Ypatingai pabrėžiamas mūsų smuikininkės interpretavimo ryškumas ir vidinė didybė, šiluma, beprakištinga technika ir virtuozizmas geriausio stiliaus ir skonio ribose. Aukštai vertinama jos tikrai sunki ir aukštą klasę programą, nepaprastas jaunuosius koncertistės tikslumas, ekspresyvumas, įvairumas, elegancija ir jėga.

Visa tai reiškia, kad mūsų smuikininkė susilaukė Paryžiaus pripažinimo. Tegalime ir mes nuoširdžiausiai džiaugtis ir palinkėti Elenai Kuprevičiūtei geriausio pasisekimo.

J. Masulis

Kaip gyvena dail. J. Mackevičius

Būrelis Clevelando tremtinių, Kaledų ir Naujųjų Metų progą, pasveikino Lietuvos dailės vėteraną, Joną Mackevičių, šiuo metu tremtinio dienas gyvenantį Šveicarijoje. Prie sveikinimo žodžių jie prijungė ir kuklų pinigų dovaną — \$20.00. Vienas šio gražaus sumanimo dalyvių, iš dailininko Jono Mackevičiaus gavo padėkos laišką, kuriame tarpe kitų dalykų, rašoma:

"Mielas Bičiuli, širdingai dėkoju už laišką ir už dovaną. Padėkokite mano vardu visiems, kurie prie jos prisidėjo, būtent: V. Alseikai, J. Augustinavičiui, P. Balčiūnui, J. Barzdukui, V. Braziliui, A. Damsiui, J. Daugėlai, A. Gargasui, K. Jukniui, E. Karnėnui, E. Kersnauskui, J. Nasvyčiui, J. Pivariūnui, V. Rocevičiui, J. Venclovui, ir A. Žilinskiui. Tie pinigai labai "prisigadėjo" prie mūsų "bendros kasos" ir mane labai sujudino, kad dar yra žmonių, kurie manęs neužmiršo!"

Toliau mūsų dailės veteranas rašo, kad, po ilgo įsėjimo, pagaliau, pavykę susirasti kuklų butelį ir jame įsikurti.

"Jau trys mėnesiai, kaip gyvenam savam bute, — aš su dukterim ir Adriana. Tai visai mažas miestukas, bet mokykla, bažnyčia ir krautuvė yra, taip kad gyvenam... Dabar žiema ir ji čia (beveik Tessine) jaučiasi, sniego nėra, bet šaltis pakankama. Saulės labai mažai, tik po ra valandų per dieną, kadangi aplink aukštai kalnai, taip, kad sėdim dažniausiai namuose. Pažįstamų neturim, nekalbam jau apie lietuvių. Yra netoli mūsų viena lietuvių šeima, kuri mus neužmiršta ir dažnai aplanko. Bet ir ji greitai išvažiuoja į USA".

Šių eilučių autoriaus prašomas ir skatinamas dailininkas, rašo savo atsiminimus. Jo atsiminimai turinigi išgyvenimais ir įdomūs. Per savo ilgą gyvenimą J. Mackevičius artimai pažinojo eilį pasaulinio garso žmonių, su jais artimai net draugavo. Jo dailės studijų mokytoju buvo garsusis rusų istorinių kompozicijų kūrėjas Ilja Riepinas; jis draugavo su kitu rusų dailės mokytoju Rerich'u, Kuindži, Kustodjevu ir kitais. Gyvendamas Čap-

Kanada - ateities kraštas

Kanada yra ir bus pramonės žydėjimo kraštas. Ji savo dideliais gamtos turtais, ir iki šiol vis dar neišaiškintais, ir savo pramonės augimu yra pirmaujanti valstybė pasaulyje. Pamonės augimas ir užsienio kapitalų plaukimas į Kanadą juda nenu-trūkstanta srove. Jei laikinai Kanadoje ir yra bedarbių, tai tas nė kiek nesumažina šio krašto vertės ir dėmesio naujiems imigrantams. Nors Kanada ir yra dar laikoma Anglijos dominija, tačiau iš esmės ji yra savarankus kraštas, valdomas jos piliečių renkamo parlamento. Anglijos karaliaus paskirtas jos vietininkas — gubernatorius yra tik simbolis būvusios britų imperijos, bet ne faktinis jos valdovas. Juk ir pats gubernatorius yra jau kanadietis. Tačiau parlamentas vis dėlto prisiekė karalienei Elžbietai.

Kanada, užimdama teritorinių pozicijų antrą vietą po Rusijos, vis tik dėl žiaurios klimato šiaurėje, negalės įkurdinti tiek gyventojų, kiek yra Rusijoje ar Amerikoje. Tačiau ji siekia savo krašte turėti du ar tris kartus tiek gyventojų, kiek ji dabar turi. Šiuo metu Kanadoje jau yra virš 14 milijonų gyventojų. Kanados pragyvenimo lygis kyla. Jos dolerio vertė pasivijo amerikinį lygį. Kai kada kanadiškasis doleris JAV biržoje prašoka Amerikos dolerį. Vietos

pinigui padarytas laisvas kelias į visus kraštus. Taip pat nėra kliūčių plaukti ir užsienio kapitalui į Kanadą. Jis eina iš Britanijos, Šveicarijos, Prancūzijos ir daugiausia iš JAV-ų. Užsienio kapitalas jau prašoko 4,5 milijardo dolerių.

Prieš karą naftos pagaminavo 7,8 mil. baryų, o dabar jau 48,1 milijono. Atrandama ir vis įvairių rūdų. 1.100 mylių vamzdžių jau nutiesti iš Alberta iki Lake Superior. Kita linija tiesiama iš Alberta iki Ramiojo vandenyno. Naujos linijos turės tekinti naftą iš Sarnio rafinerijų iki sunaudojimo centrų.

Natūralios dujos bus leidžiamos iš Alberta iki Montana vario jonių. Geležies rūdos kasimas tampa svarbiausia pramonės šaka. 360 mylių geležinkelis nutiestas į Labradorą, kur yra dideli rūdos klodai. Trys didelės g. rūdos kasyklos projektuojamos Ontarijoje. Gynybos reikalui verčia gauti daugiau vario, cinko, švino, nikelio ir kitų metalų. Pasaulyje didžiausias aliumijaus fabrikas dar labiau praplečiamas. Popiermalių ir laikraščių

popierio pramonė, būdama svarbiausia pasaulyje tiekėju, dar praplečiama, investuojant 400 milijonų dolerių. Chemijos pramonė taip pat plečiama. Britų Kolumbijoje tik ką baigtas naujas chemijos fabrikas. Du nauji ch. fabrikai statomi Alberta, 90 mil. dolerių vertės. Chemijos pramonė plečiama ir kitose vietose. Ir vis milijoninės vertės! Dizeliniai lokomotivai jau paprastas reiškinys. Neseniai paleistas naujas lokomotivų fabrikas tiek pajėgus, jog Kanada gali pereiti prie naujo tipo dizelinio lokomotivų naudojimo geležinkeluose.

Kanada vis daugiau ir daugiau gamina ginklų ne tik sau, bet ir kt. kraštams. Vartojamų prekių gamyba taip pat auga, kylant gyvenimo standartui. Nors gyvenimo standartas yra žemesnis už JAV, tačiau jis yra didesnis už bet kurio kito krašto. Atlyginimai žemesni už JAV ir todėl amerikiečiai mieliai investuoja savo kapitalus Kanados pramonėje. Vyriausybė laiko užsienyje 50 savo specialių atstovų, kurie rūpinasi savų prekių eksportu į kitus kraštus.

Palyginamoji lentelė:

	Prieš karą	Dabar
Gyventojų	11,2 mil.	14,1 mil.
Fabrikų darbininkų	658 tūkst.	1,1 „
Naujos investicijos	773 mil. dol.	4,5 mil. dol.
Exportas	838 „ „	3,6 „ „
Konstrukcijų	486 „ „	2,4 „ „
Naftos gamyboj	7,8 „ „	48,1 mil. „
Medžio gamyboj	158 „ „	808 „ „
Mineralų iškasimas	475 „ „	1,2 mil. „

Kanada yra toks kraštas, į kurį imigrantui reikia važiuoti be jokių svyravimų. Todėl ir lietuviams, kurie yra Anglijoje ar Belgijoje ir kurie nori emigruoti, patartina pasirinkti Kanadą, jei nerai patekti į JAV-es, bet ne kitą kurį kraštą. Kanada yra augimo stadijoje. Jei laikina bedarbė užėmė, tai normalus reiškinys. Šito reiškinio niekur ne išvengsi. Ir JAV-se jis būna dažnas svečias.

Antanas Musteikis

NAUJA SPORTO RŪSIS...

Čekų sportininkai, dalyvavę Žiemos Olimpiadoje Norvegijoje, ypatingai pasižymėjo geru lankymu po Oslo miesto krautaves, kuriose skubėjo nusipirkti "suvenyrų". Norvegai labiausiai stebėjosi, kad čekai, kurių tėvynė buvo žinoma, kaip plieno gaminių pramonės kraštas, labiausiai stengėsi prisipirkti tokių "suvenyrų", kaip... skutamieji peilukai ir skustuvai. Daugelis taip pat labai vertino tokių "suvenyrų", kaip pizamos, vaikiškos

kojinės ir guminiai batų užkuliai...

Nemaža nemalonių čekų sportininkai turėjo su savo radijo korespondentais. Pvz., rungtyne su šveicariais aikštė buvo perpildyta publikos, o jie išgirdo, kad jų radijo pranešėjas perduoda į Čekiją įspūdžius ir pasakoja, kad aikštė pustūštė, nes norvegai darbininkai nepajėgia nusipirkti bilietų... O bilietų kainos buvo po 5 kronas, tai yra, apie pusantros valandos uždarbis. Čekai namie tiek per tris valandas nelabai teudirba.

Dar daugiau. Tuo metu, kada sportininkai jau buvo pasirodę papasakoti namie, kad Norvegijoje vaikai atrodo lyg jau būtų gimę su pritvirtintomis prie kojų pašliūzomis, išgirdo, kad jų radijo korespondentas pranešinėja, esą Norvegijoje tik turtinųjų vaikai tegali įsigyti pašliūzas...

Patark ir kaimynui,

kad prenumeruotų

DIRVA

PLOJIMAI KAČINSKUI, ANDRIUŠUI IR PREMIJOS KOMISIJAI

Kai rašytojas St. Zobarskas "Gabijos" leidyklos surengtame literatūros vakare Brooklyne pėreita sekmadienį pranešė, kad H. Kačinskas paskaitys ištrauką iš ką tik premijuotos Pulgio Andriušio knygos "Sudiev, kvietkeli", publika pranešimą sutiko labai gyvu plojimu.

Plojimas buvo dar gyvesnis, kada H. Kačinskas baigė. Jis "skaitė" (atmintinai sakė) gana nemažą ištrauką. Sunku yra apsaityti, kaip įdomu buvo to šakymo klausyti. Aišku, tai didelė dalimi aktorijos nuopelnas, bet drauge ir kokia turtinga autorius jam duota medžiaga! Tai buvo tikrai dviejų talentų bendras sušvitimas. Plojimas lydėjo ir pasikalbėjimai publikoje, iš kurių galima spręsti, kad šiuo atveju buvo dar ir trečias plojimų "beneficiantas" — tai literatūros pėmijos skyrimo komitėja, kurios sprendimo gražiausias patvirtinimas buvo tas premijuoto kūrinio dalies perdavimas.

Koncerto — literatūros vakaro programoje dalyvavo ir A. Gustaitis, B. Brazdžionis ir A. Kačanauskas "Aitvarų" kvartetas. Visi, kiekvienas saviškai, suteikė malonaus pasigėrėjimo, tačiau pačiam programos sudėtymui būtų galima šį tą prikišti. Pvz., po H. Kačinsko padeklamuoto B. Brazdžionio Valiūno — kvartetas dainuoja tango ir valsa... Po Gustaitio "Adomo", kuris ano tikrojo Adomo vietoj nebūtų davęs šonkaulio ir viskuo (dėngtųsi) rojuje pats vienas (net ir Vliką pats vienas sudarytų!), seka Brazdžionis... Po linksmos satyros vėl į patriotinį tragizmą... Pagaliau, ir pats "programos vedimas" literatūros vakarą kiek ir "nupigina". Geriau būtų turėti spausdintą programą, vietoj pranešėjų, kad štai dabar "išeis Gustaitis" ar "išeis Brazdžionis", kuriuos klausytojai ir taip puikiai pažįsta.

V. R.

GRAŽI TRADICIJA IŠ LIETUVOS

Vieną kartą į metus — balandžio 1 dieną — Jūs turit linksmą ir visiem lygiai — smagiai taikandį

Kultuve

Kultuvė visi žino. Išrašyk ir Tamsta Kultuvė — ją gausi tiesiai į namus. Surask keturius Kultuvės skaitytojus ir atsiskų laisuke vieną dolerį. Kultuvės kaina 25 c. Jei siunčiat 25 centus, siųskit smulkiais pašto ženklais. Dar šiandien rašykit Kultuvei: 373 South Second St., Brooklyn, N. Y.

šami į nežinią klasinės muzikos akordų, tikrai! Įvyko išsiaiškinimas, kuris pasuko Vito ir Aldonos kelius kita kryptimi į nežinomus laimės virpėsių tolius.

— Aš tamstos visuma gyvenu nuo to iškilmingo baliaus, kur liejosi vynos ir puošni salė skendo gėlėse, panele Aldona, — neatitraukdamas savo vyzdžių iš panelės Aldonos mėlynų akių okeano beribės, šnekėjo su įkvėpimu Vitas.

— Nežaiskite su ugnimi, nes jinai dažniausiai būna karšta, pone Vitai, — santūriai ir išmintingai šnekėjo Aldona.

Paskui buvo daug pavasarių. Pavasaris nueina, ziema ateina. Toks jau yra visatos sąrangos nesuvokiamas įstatymas ir nepamainomas, geležinis potvarkis, aišku.

Trankėsi perkūnai mūsų padangėse, kraujas išsidriekė ant tėviškės ariamos ir neariamos žemės. Ak, taip

buvo tikrai, niekam jau nėra paslaptis! Mirtį sėjantieji, duslus bombonešiai įsi-pynė į bendro mūsų krašto likimo kelius bei kryžkeles taip, kad laisvei jau nebuvo kur pravažiuoti.

Vitas keikia beprasmiškas pastangas kažkur rytuose, per nelemtas klampynes tiesdamas rudmarškiniais karinės reikšmės kelius. Pakilnoja vieną rąstą ir vėl numeta į neapkenčiamą, šlapį, pilną vandens, sudrėkusį purvą. Ak, kas jam, jeigu kažkas su kažkuo kariauja! Yra priskridę uodų, įkyrių uodų, kurie, nesusekamų gamtos dėsnų lemiami, geria žmogaus kraują. Taip, labai geria. Bet Vitui vis tiek dabar, tegu geria. Iš kažkur atsiradęs vėjas tarso Vitui plaukus, vėjas iš ten, kur dabar jinai, gal, prie nusvirusios svirties paskiria ir jam tam tikrą savo svajonių dalį... Zaisbais nusiplieskia jo mėlynos akys, jis kietai gniažia kumštį... Tuomet arba kraujais pasrūvęs kerštas arba tylus, savit vardos per-

sunktas pasitraukimas iš tų takelių, kuriais mindžioja mūsų nelaimingą tėvų žemę išsvajotoji Aldona.

Bet Vito taurias svajones sužaloja vokiečiai prižiūrėtojas, tasai nenumaldomas trionijos įsikūnijimas, nedorai surikės.

— Du, Schweinehund!

Jis ir vėl tempia rąstus per akivaras, nematydamas tikslo ir idealų aukštybės polėkių.

Nekenčiamo vokiečio karinis aparatas yra jau sušlubavęs. Niekam nereikalingi traukiamieji ir tamsiai vakarų nežinią. Ak, ar ne vis tiek dabar Vitui, kuomet jis gavo laišką iš didžiai mylimo draugo, kur šis nedviprasmiškai parašė, jog Aldonos siekiai jau nebesutampa su Vito idealais. Toks tai yra moters dvideidiškumas, josios nevykusios buities sūsisiskaldymo šioje pasaulio kėlionėje!

Mėlyna padangė priskrido vadina-mųjų išlaisvintojų. Pamariais visur la-

vonai, daug lavonų. Žuvėdros linksmiai krykščia, tiktai lavonai nekrykščia, ne. Beprasmes visos dienos, visos valandos. Griežčių sriuba be kortelių, neskani visai.

Kažkas kažką išlaisvino nuo kažko, nieko nežinau, viskas susiliejo į bendrą jausmų kratinį. Suvarė į pilkuosius barakus, pastatytus iš lentų, taip, iš medinių lentų, nedažytų.

Betiksčiai lankydamis kažkuriame lageryje, likimo siūlams susipainiojus nežinomom lemtin, vieną karštą liepos dieną Vitas išvydo tą, kurią jau buvo palaidojęs savo neramių minčių gėlmėse.

Anapus lagerio plačia liepų alėjaėjo Aldona, įsikabinusi į ranką pusplikiui ponui. Alėja vedė į pušų priželsų pušynėlį, įkvipusį pušų sakais ir liūdėsiu. Vitas kurį laikąėjo iš paskos, o jo galvoje užvirė audringos mintys, su-kunkuliavo teiseto keršto jausmų sukuriai bei vėrpetai.

Aldona, negrynos sąžinės persekiojama, ar mano žvilgsnio suelektrizuota, staiga atsistuko ir suriko:

— Vitas, nelaukiau, jau seniai palaidojus buvau!

— Tūkstantį kartų būčiau geriau padavęs, jei būčiau sumerkęs akis kraugerių uodų užkrėstoje rytų padangės pelkėse... — pradėjo Vitas.

Tuomet pusplikis ponas, matyt, UNNROS pareigūnas, pasiūlė Vitui amerikonių cigaretę, aišku, nešvariais būdais pasisavinta iš sandėlių.

— Ponas, gal, užsirūkysit, atrodot seniai būsit ragavę gero dūmo, a?

Camel cigaretė degino Vito sąžinę, jo krūtinėje...

Ak, nežinau, kaip čia baigti! Aha, taip.

Pusplikis ponas su Aldona nuėjo į pušynėlį.

(Pabaiga)

Uršulė Žemaitienė

SUVALKIEČIŲ VESTUVĖS

Redagavo Jonas Balys

(6)

14

Ant kalno kleveles stovėjo,
Klevele lapeliai mirgėjo. (2)
Brolelis ant žirgo sėdėjo,
Su savo mergele kalbėjo.
— Mergužele mano jaunoji,
Ko tu taip smūtna vaikščioji?
Ar lauki kankelių skambančių,
Vai ar muzikėlių grajančių?
— Nelaukiu kankelių skambančių,
O nei muzikėlių grajančių.
Tik laukiu bernelio parjojančio,
Rūtų vainikėlio parnešančio.
Rūtų vainikėlio parnešančio,
Ant gluodnios galvelės uždedančio.
Išjojo bernelis subatoj,
Parneš vainikėlį nedėlioj.
Parneš vainikėlį nedėlioj,
Uždės ant galvelės ma gluodnios.

15

— Mergele mano,
Jaunoji mano,
Jaunoji mano,
Ar augi tavo kaselės
Ma vyniot ant rankelių?
— Berneli mano,
Jaunasis mano,
Jaunasis mano,
Augs girioj erskėtėlis
Tau vyniot ant rankelių.

16

Tėveli mano, mano širdelė,
Sėk ma gelsvus linelius
Ant ežerio krantelio. (2x2)
Linelius roviau, rankas mazgojau,
Nuskandinau žiedelį
I ežero dugnelį.
Vai ir atėjo jaunas bernelis
Per lygųjį laukelį
An juodbėro žirgelio.
— Tai padėk Dievas, jauna mergele!
Ko stovi ant krantelio?
Ko žiūrai i dugnelį?
— Tai dėkui, dėkui, jaunas berneli,
Nuskandinau žiedelį
I ašero dugnelį.
— Mergele mano, mano jaunoji —
Te palaikyk žirgelį
Aš išimsu žiedelį.
— Berneli mano, jaunasis mano,
Nelaikysiu žirgelį,
Tu n' išimsi žiedelį.
Vai neduos, neleis mane tėvelis
I tą slauną kaimelį,
Už pijoką bernelio.
To kaimo vyras ne darbininkas,
Nemoka lauką arti.
Lankoj šienelį pjauti.
O tik tai moka to kaimo vyras
Karčemoje sėdėti,
Su šinkarka kalbėti.

17

Per girelę joiau — dūmojau,
Prijoiau dvarelį — sustojau. (2)
Prišiau žirgelį prie tvoros,
Prie žalių rūtelių darželio.
Jauni žirgeliai liustamni,
Nenori stovėti spakaini.
Išlaužė žirgeliai tvoreles,
Išmūšė žalias rūteles.
Išėjo mergelė verkdamas,
Žaliosios rūtelės galidamas.
Išėjo močiutė kalbėdama,
Jaunąją dukrelę ramydama:
— Neverk, dukrelė jauniausioji,
Nuraminink širdelę brangiausioji.
Čia ne keno kito svetelias,
Tiktai tavo jaunos piršleliai.
Tavo prašyti maldyti,
Už balto stalo sodyti.
Rinskuoju vyneliu girdyti.
Rinskuoju vyneliu girdyti,
Meiliaisiais žodeliais kalbyti.

18

Aš augau pas tėvelį,
Tarp devynių brolių,
Kad ma užtvėrė broliai darželį
Po seklyčios langelių. (2x2)
Aš pasėjau rūtelę,
Naujam rūtų darželį.
Kaip aš bijojau, kad neišgultų,
Šalnelė neužpultų.
Rūtelė neatbojo,
Da vis labiau bujojo.
Ji nebijojo rytų raselės,
Nė šaltosios šalnelės.

Vyriausios skautininkės žodis pasyviai vadovai

Ar prisimeni, Sese, kaip kadaise mes puošeime Skaučių Serijos istorijos lapus laisvos Lietuvos gražiausiomis gėlėmis, o paskui, susitikusios prie Reino, Vezerio ir Alpių, iškalšėm juos tremties erskėčiais?

Dabar atelki, Sese, mes vėl dirbsim kartu. Mes pimsime Serijos darbų vainiką iš Tėvynės priskelimo vilties žiedų. Tiktai atelki, tiktai sugrįžki, Sese, prie lauzelio, kur Tavo vieta dar tuščia!

Ar žinai, kad be vandens trokšta žuvis, be rasos vysta žolė, o be Tėvynės džiūsta mūsų

tautos jaunos atžalėlės? Kieno pareiga palaikyti jų jaunose širdyse Tėvynės meilės žiburėlį, kieno gi pareiga nuolatos prie jų budėti? Kas turi ateiti tėvams į pagalbą šiam kritiškam laikotarpy?

Manau, įrodinėti netenka, kad skautų organizacija su savo idėja ir patrauklia programa yra viena iš geriausių tautininkių tėvams, ką daugelis vadovų savo gražių darbų jau yra įrodžiusios. Niekas taip nesustiprina jaunuolio kūną ir dvasią, kaip skautiška vasaros stovykla ir skautiškas žaidimas.

Pradė' lankyt bernelis,
Pradėjo džiūt rūtelės.
Pradėjo džiūt žalias rūtelės
Ir nežydėt roželės.

Ašėjau per dvarelį,
I rūtelį darželį.
Savo galvelę žemai lenkdama,
Rūtelę sveikydama.

— Vai rūtelės žaliosios,
Roželės raudonosios,
Dėlko pavytot žalias būdamas,
Daržely žaliuodamas?

Ar nuo rytų raselės,
Ar nuo šalios šalnelės?
Ar nuo mergelės, tos brangvardėlės,
Gailiųjų ašarėlių?

— Ne nuo rytų raselės,
Ne nuo šalios šalnelės, —
Tik nuo mergelės, tos brangvardėlės,
Gailiųjų ašarėlių.

— Žaliuok, žaliuok, rūtele,
Žydėk, žydėk rožele!
Aš atsakysiu savo berneliui,
Vėl nešiosiu rūteles.

— Ne' teik daugiau, berneli,
Nekilnokie vartelių.
Dėl tavęs džiūsta žalias rūtelės
Ir nežydi roželės.

Ein bernelis per vartus,
O tėvelis per antrus:
— Sugrįžk ženteli, tėvo sūneli,
Ne' tbot dukros kalbėles!

— Negrąžyk ji, tėveli,
Nebus tavo žentelis.
Ne koks ponaitis, ne bajoraitis,
Dvarokėlis bernelis.

Yra žalių lankelėjų
Daug jaunų šienpjūvėlių.
Aš išsirinksiu sau bernužėlį
Iš šimtelio tik vieną.

Katro šviesus dalgelis
Ir siaura pradalgėlė, —
Tai to bernelio lengva širdelė,
Kasdien meilūs žodeliai.

19

Vai tu kasele, šilkų saujele,
N' ilgai dryksoi per liemenėlį. (2)
Šį vakarėlį per vakarėlį,
Ryto rytelį ik pusrytėlių.

Ima vainikėlį, dės nuometėlį,
Mainys an rankų aukso žiedelį.
Skirs mane jauną iš seserėlių,
Kaip žalią rūtą iš lelijėlių.

Vai tu sesele, daržo rūtele,
Ką sudūmojai savo galvelė?
Tu išsiskyrai iš seserėlių,
Kaip žalia rūta iš lelijėlių.

[Seniau mergaitė ištekėjus būdavo nukerptomą jos kausos. J. B.]

20

— Sesele jaunoji, ko neverki?
Ko savo tėvelį nevirkdini? (2)
— Verks mano tėvelis nevirkdomas,
Ma didę dalelę išduodamas.
— Sesele jaunoji, ko neverki?
Kc savo močiutę nevirkdini?
— Verks mano močiutę nevirkdama,
Ma didį kraitelį sukraudama.
— Sesele jaunoji, ko neverki?
Ko savo seseles nevirkdini?
— Verks mano seseles nevirkdamos,
Ma rūtų vainiką uždedamos.
— Sesele jaunoji, ko neverki?
Kb savo broliu nevirkdini?
— Verks mano broliu nevirkdami,
Ma bėrus žirgelius parengdami.
— Sesele jaunoji, ko neverki?
Ko savo bernelį nevirkdini?
— Verks mano bernelis nevirkdomas,
Prie mano šalėlės priklaupdamas.
— Sesele jaunoji, ko neverki?
Prie mano šalėlės priklaupdamas
Ir aukso žiedelius mainydamas.
— Sesele jaunoji, ko neverki?
Ko savo pulkelį nevirkdini?
— Verks mano pulkelis nevirkdomas,
Mane per laukelį lydėdamas.

(Vietoj "sesele" galima sakyti mergaitės vardą: Onytė jaunoji ir pan.)
(Bus daugiau)

Tu, Sese, tą žaidimą pradėjai žaisti Tėvynėje. Tu užkūrei pirmąjį lauželį su šypsena lūpose, o kai tarei: "Aš pasižadu... ir niekad nenutraukti ryšių su skautų organizacija". — Tau pritarė žali gojai, šimtamečiai ažuolai, po kurių šakomis senovėje vaidilutės saugojo šventąją Lietuvos ugnį. Dabar, tom pačiom šakom prisidengęs, brolis Tavęs klausia: "Aš aukoju Tėvynei savo gyvybę, o Tu, Sese, te, ką veiki laisvam pasauli? Gal nebežinau kas esanti? Gal įžodžio lauželio ugnis prigiso Tavo širdyje? Gal nebeįveiki savo sielos skautišką spaudą? Gal jau grįmsti svetimybėlių jūron? Gal nebetiki i sugrįžimą ir nebeįveiki Tėvynės? O gal manai, kad ir be Tavęs yra kas dirba?"

Sese, parodyk savo drausmingumą, grįžk prie skautiško darbo! Ižiebik lietuvišką lauželį uždegimo žemėj ir suburk aplink jį jaunėsiąsias seses. Rašyk i skautišką spaudą ką nors iš savo patirties. Stebėk dirbančiasias seses ir duok kronikos žinučių iš jų veiklos, kad jų gražūs darbai kitas paskatintų, uždegtų. Neatidėliodama susirikiš su Pas. Lietuvių Skaučių Serijos Vadija Chicagoje, JAV. Dvasinis ryšys padės Tau pajusti serijos gyvenimo pulsą ir sugrąžins Tau laikinai prarastą skautišką nuotaiką. Tu vėl pasiįsi Skaučių Serijos gyva nare, pasiryžusia dirbti ir aukotis su šypsena lūpose, su meile širdyje.

Tikėkime, kad gėris, grožis ir laisvė mūsų darbus vainikuos! Budėkime!
Vyr. Sktn. O. Zailskienė,
einanti Vyriausiosios
Skautininkės pareigas

VISOMS SKAUČIŲ
VADOVAMS IR
SKAUTININKĖMS

KOVO mėn. Liet. Skaučių Serijoje vyksta visos Serijos vienetų vadovų ir skautininkių korespondencinė sueiga, kurios metu bus pristatyti Serijos organų rinkimai.
Visos skautininkės ir vienetų vadovės kviečiamos skubiai registruotis pas sktn. B. Lesevičiūtę, 4126, So. Rockwell St., Chicago 82, Ill., U.S.A. Reikalingos šios žinios: vardas, pavardė, vyresn. laipsnis ir adresas.

TUOJ ĮSIGYKIT
ŠIAS KNYGAS!

Altoriai šešėly	Mykolaitis - Putinas	\$4.00
Anglų kalbos gramatika	J. Kukanauza	2.00
Balutis	J. J. Bačiūno leidinys	1.50
Dulkės raundam sauleleidy	V. Ramonas	3.00
Darius ir Girėnas	Jurgėla	1.50
Debesys plaukia pažemiu	A. Baronas	2.50
Gintaro pasakos	Teta Rūta	0.35
Kazimieras Sapieha	B. Sruoga	2.50
Kuprelis	Ignas Šeinius	2.00
Lietuviškos pasakos	J. Balys	2.50
Mėnuo vadinamas medaus	N. Mazalaitė	2.50
Meškiukas Rudnosukas	Ytė Nemunėlis	2.00
Motulė paviliojo	Lazdynų Pelėda	0.60
Nemunus	St. Kolupaila	2.50
Our Country Lithuania	V. Augustinas	5.00
Princas ir elgeta	Mark Twain	1.20
Pirmas rūpestis	Jurgis Jankus	2.00
Pragaro povalstės	V. Alantas	3.50
Partizanai už gelež. uždangos	Daumantas	2.50
Ramybė man	J. Kėkštas	0.80
Raguvas malūnininkas	V. Tamulaitis	0.25
Sudiev, kvietkeli	Pulgis Andriusis	1.50
San Michal knyga	Axel Munthe	2.50
Šventieji akmenys	Faustas Kirša	2.00
Tėvų pasakos	A. Giedrius	1.00
Tautosaka apie dangų	J. Balys	0.60
Tautosakos Lobynas	J. Balys	3.00
Vieneri metai ir viena savaitė	B. Gaidžiūnas	1.50
Valentina	A. Vaičiulaitis	2.00

Visos knygos iunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite:

DIRVA,
6820 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio

MILIJONINIAME VOKIETIJOS MIESTE
VARGSTA LIETUVIAI

Didžiausias Vokietijos uostas miestas vakarais vėl žiba milijonais šviesų. Jo gatvėmis rieda be pertraukos elegantiškų automobilių virtinės. Milžiniškose langų vitrinose išstatyti brangiausi kailiai, puošniausi rūbai ir tualetai, prašmatniausi odos dirbinių, auksas, briliantai ir gražiausios gėlės. Per trumpą laiką miestas atsigavo ir baigia užgydyti savo karo žaizdas. Baisių bombardavimų griuvėsiai svarbiausiose miesto dalyse pašalinėti. Jų vietoje auga daugiaaukščiai namai su praturtėjusių prekybos ir pramonės firmų ištaigingomis kontoromis.

Šito žibantio, vilčių pilno didmiesčio Hamburgo pakraščiuose, keturiose vietose gyvena po keliolika nuskurus lietuviškų šeimų, neturinčių vilčių i geresnį gyvenimą ir vargo galą. Kai aplinkui dar matėsi karo nelaimių aukos, kai gatvėse beveik kiekvienas buvo paženklintas bado ir skurdo žymėmis, lietuviams dar nebuvo taip stunku nešti vargo našta. Bet dabar...

Altonoje 35 tautiečių keliuose šeimos gyvena socialinės globos ar bedarbių pašalpomis. Pilsbeke 30 lietuvių beveik visi ligoniniai ar invalidai. Gyvena senovės mediniuose barakuose, kur iš apipuvusių, ilužusių grindų skverbiasi šaltis, drėgmė ir vėjas. Radrensbahn stovykloje iš karo meto atsilikusiose "backose", pusrutuliu paskubomis iš cemento ir skardinių lapų i žemę įmeigtuose pastatuose, tebegyvena 23 lietuviai. Surūdijusios skardos sunėrimai taip išklebė, kad pro plyšius galima iškisti visą ranką. Sienos aptrauktos drėgmės, šalčių metu apledėjusios, atšilus lašais varvančios. Lietuviai lyjant, išėjus pro duris, jau pirmas žingsnis klimpsta i purvą ir balą. Funkturmo barakuose 29 lietuviai, vėl beveik visi ligoniniai. Viena Kriauzų šeima, penki žmonės, visa serga džiova. Vienas suaugęs sūnus buvo išsėjęs tarnauti daliniuose, bet ir ten jį pasiekė šios klastingos ligos nagai. Taigi ir penktasis grįžo i tą patį lizdą, kurio visi įniamiai kenčia ir šaltį ir alkį.

Rytui išaušus, jiems visiems diena nežada nieko gero. Nėra kur skubėti, nes darbo jiems niekas neduoda. Daugiavaikių tėvų visas rūpestis kaip ir kuo tą dieną pramisti. Žmonės vaikšto sulinkę, nuleidę galvas, neskubėdami, nes džiaugsmo prošvaisčių beveik nėra.

Lietuvoje mūsų žmonės prisimeną savo turtinguosius brolius ir seses užjūriuose, spėjoja, ar dar jie nėra savuosius užmirę, ar daro ką jiems išlaisvinti iš vergovės. Geležinė siena skiria juos nuo savųjų ir joks geros širdies žmogus negali jiems tuo tarpu padėti. Bet nelaimingųjų lietuvių Vokietijoje neskiria jokia plieno užvara. Juos ir geras žodis ir auka lengvai gali pasiekti. Neužmirškime jų.

Aif. Dusė

KAS ATŠITINKA SU
STREPTOMICINU?

Prieš kiek laiko buvo gana dažnai gaunama iš Lietuvos laišku ir net telegramų, kurios būdavo prašoma siųsti streptomicino. Niekas tikrai negalėjo žinoti, ar tie vaistai iš tikro reikalingi tiems, kurie jų prašo, arba, jei gi ir reikalingi, tai ar tikrai jie juos gaus.

Berlyno laikraštis "Sie" dabar papasakoja vieną tokią streptomicino istoriją.

Prieš kiek laiko i vieną vaistinę vakarinėje Berlyno dalyje atėjo moteris iš rytinės Berlyno dalies. Jos tėvas, vokietis, gyvenęs Čekoslovakijoje, susirgęs džiova. Pilseno ligoninėje gydytojui jam patarė kreiptis i Vokietiją, pas gimines ar pažįstamus, ir prašyti streptomicino. Jis parašė laišką dukteriai i rytinį Berlyną. Laiškas atėjo nencenzuruotas (bent taip atrodė). Rytiniame Berlyne streptomicino, žinoma, negalima gauti. Ji atvyko i vakarinę dalį. Gavo. Išsiuntė ir laukia pranešimo.

Pirmas pranešimas buvo oficialus, kad... vaistai valdžios konfiskuoti Prahoje. Paskui atėjo kitas pranešimas, kad ligonis, padedant ligoninės gydytojui, vis dėlto pasiekė to, kad konfiskavimo nutarimas buvo panaikintas ir vaistai išsiųsti i Pilzeną. Tačiau po poros dienų atėjo pranešimas, kad vaistus vėl konfiskavo, šiuo atveju jau... Pilzeno ligoninės gydytojas... Spėjama, kad vaistai buvo reikalingi kokiame komunistams svarbiu asmeniui, o tas vokietis buvo panaudotas tik kaip priemonė vaistams gauti...

PATOĞUMAI
SKUNDIKAMS

Kaikuriuose vakariečių miestuose yra įrengtos viešos dėžės, i kurias gyventojai prašomi dėti savo sumanymus bei patarimus ar nusiskundimus dėl miesto tvarkymo. Paprastai tokios dėžutės esti prie miesto valdybos būstinės.

Panaši dėžė dabar esanti itai-syta ir KUKLENO mieste, Bulgarijoje. Tik skirtumas tas, kad ta dėžė yra skirta nepatarimams kaip tvarkyti, bet asmenų įskundimams dėl politinės neištikimybės! Ot patogumas "donos-čikams"!

PAJIESKOMI GIMINĖS

A DOLFO ARGUSTO, mirusio 1950 m. spalio mėn. 8 d. Bronx, N. Y.
Vėlonis gim. 1895 metais Kėdainių apskrityje, BUBLIŲ kaime. 1931 metais lankėsi Lietuvoje, Kėdainių apskr. (Jo pase yra šėtos policijos antspauda).

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

VILTIS
laukia jūsų
tarkos!

Kiršinimas tautos šventėje

Keisti reiškiniai Brocktone

Lietuvos Nepriklausomybės šventės — visiems lietuviams patriotams brangi šventė. Ji turėtų sujungti visus lietuvius bendram ir aukščiausiam tikslui, kuriuo yra Vasario 16 d. aktas. Ypač šiais tragiškais lietuvių tautos laikais, kada taip reikalingas vieningas darbas. Tačiau... yra ir tokių, kurie šią šventę stengiasi panaudoti lietuvių kiršinimui prieš lietuvių ir griovimui bendro darbo. Ir tai daro ne vien apšaukti ir aiškūs mūsų priešai, bet ir kai kurie iš jų, kurie dedasi dideliais patriotais.

Kun. P. Strakauskas, Brockton, Mass. lietuvių parapijos klebonas, šiais metais panaudojo visas priemones, kad Vasario 16 d. minėjimas būtų ne vienybės ir bendro ryžto šventė, bet kiršinimo ir pludymo, tarp lietuvių neapykantos sėjimo proga. Jis atmetė Tarybos kvietimą ruošti bendrą minėjimą su parapija ir katalikų federacija, suskaldydamas patriotinę lietuvių visuomenę į du frontus, šnairuojančius vienas į kitą. Maža to. Per du sekmadienius jis su savo vikaru kun. S. Saulėnu sakė po tris pamokslus lietuvių ir anglų kalbomis ne apie lietuvių tautos kančias ir reikalą ją gelbėti, bet apie Lietuvos nedėkingumą Amerikos lietuviams ir apie lietuvių tautos nuodėmes, už kurias ją Dievas dabar baudžia.

Dar daugiau. Parapijos ir katalikų federacijos vardu atskirai suruoštamie minėjimai surinkta aukas pasiuntė ne ALTui ar Vlikui, o Katalikų Federacijos Centrai, paneigdamas tuo visų lietuvių suderintą pastangą Lietuvos laisvinimo srityje ne tik vietoje, bet bendrai.

Kokie yra tokios veiklos motyvai, ko tuo siekiama? Gali būti visokie, tik ne patriotizmas ir ne noras pagelbėti Lietuvai. Greičiau tai nesveikos ambicijos pasireiškimas, lietuviškų reikalų nesupratimas ar siekimas trukdyti, kenkti Lietuvos išlaisvinimui.

Koktu buvo vasario 10 d. lietuvių bažnyčioje, į kurią taip gausiai susirinko lietuviai užpildyti pamaldų už Lietuvą ir žuvusius dėl jos laisvės. Visi susikaupę, rimti kelia savo mintis į Aukščiausiąjį ir prašo palaimos kenčiančiai Lietuvai. Bet štai klebonas pradeda savo demagoginį pamokslą, krenta žodžiai, kaip akmenys, žmonės žvalgo vieni į kitus. Klebonas kalba ne apie dabartinę Lietuvos priešą, ne apie žuvusius dėl Lietuvos laisvės, bet apie Lietuvos nedėkingumą Amerikos lietuviams, jie laikomi durniais. Iš visos kalbos trykšta kažkokia pagieža, neapykanta, kerštas. Pamaldos už Lietuvą ir žuvusius dėl jos laisvės, bet klebonas to net neužsimena. Jis šaukia, kad Lietuva neišpildo savo bonų iš Amerikos lietuvių, nemokėjo už juos nuodėmių, nesuteikė jiems Gedimino ar Kęstučio ordenų. Už tat jis atiduodas Amerikos lietuviams kreditą, jis privedas juos prie Nežinomojo Kareivio kapo Washingtono, D. C. Ir kai klebonas užbaigė savo pamokslą, išsimaudęs savo prakaitu ir ko ne įkrintęs į isteriją, o operos solistas St. Liepas užtraukė ketvirtąjį Kristaus žodį "O, Dieve, Dieve mano, kodėl apleidai mane?... man išmetinėjo visokią melą... išdavė mane tas... žmonės atsidūso, lyg davė atsakymą į pamokslą, ir vėl susikaupė maldos.

Neatsilikio nuo savo klebono ir vikaras kun. S. Saulėnas, kuris vasario 17 d. sakė pamokslus lietuviškai ir angliškai Lietuvos Nepriklausomybės proga. Jis kalbėjo apie šliuptykumus, nevykusius Lietuvos prezidentus A. Smetoną ir K. Grinį, apie tremtinius "bedievių", apie tai, kad Dievas baudžia Lietuvą už

jos nuodėmes. Girdi, A. Smetona buvęs gal ir neblogas žmogus, jei jį palaidojo vyskupas, bet jo patarėjai ir bendradarbiai buvę blogi. Bet už K. Griniaus išrinkimą prezidentu Dievas negalės nenubausti lietuvių tautos. O tremtinių esą neblogų, tik kam jie išsitrinę į komitetą vieną iš "bedievių..."

Graudu ir liūdna buvo klausant tokio pamokslu. Jei tokią kalbą girdėtum per radiją nepažįstamo žmogaus vardu, galėtum pagalvoti, kad čia bolševikų naujas mėginimas skaldyti lietuvių ir silpninti jų pastangas Tėvynei išlaisvinti. Koks buvo tikslas, sunku spėti, bet aišku, kad kun. K. Saulėnas savo pamokslu lietuviams jis nepasitarnavo. Juo galėjo būti patenkinti bolševikai ir tie paklydę lietuviai, kurie džiaugiasi dabartine lietuvių tautos nelaime.

IDOMUS PRANEŠIMAS BALTIMORĖJ

Kovo mėn. 9 dieną į Baltimorę atsilankė Laisvosios Europos Komiteto Lietuvių sekcijos narys Dr. Bronius Nemickas ir gausiai susirinkusiems baltimorėčiams padarė išsamų ir idomų pranešimą užsienio politikos klausimais ir Lietuvos bylos reikalais. Prelegentas iškart įspėjo klausytojus, kad jis nedarys nė išvadų, nė pranašavimų, o paties tik faktus; išvadas jis paliko padaryti patiems klausytojams. Bet prelegentas tuos faktus dėstė taip įdomiai ir taip tiksliai, kad išvados piršosi savaime: artėja atsiskaitymo valanda su žmogžudišku okupantu.

Prelegentas trumpai išdėstė J.A.V. užsienio politikos etapus po II pasaulinio karo. Tuo po karo buvo tęsiama ruzveltinė politika — prisigerinimas sovietams. Kariška terminologija kal-

WATERBURIO NAUJENOS

Vos spėta spaudoj paskelbti atskiroms lietuviškoms kolonijoms nustatysios surinktųjų pinigų kvotos, o jau Waterburio kolonija išsiuntė ALT centrui 2500 dolerių. Ši suma sudaro penkias šeštąsias nustatytosios (3000 dol.) kvotos. Nei kiek neabejojama, kad Waterburio kolonija jau uždėta suma ALT centrui pilnai įmokės. Pasiųstųjų pinigų 2025 doleriai surinkta Vasario 16-sios proga (nors į šią sumą įskaitoma ir 475 doleriai pridėta iš ALT skyriaus kasos. Trūkstantis 500 dolerių tikimasi surinkti birželio įvykių minėjimo proga bei tradicinę ALT skyriaus gegužinę.

Praėjusiais metais, apie 600 dolerių buvo surinkę ateitininkai. Šiais metais jie atsiskė aukas rinkti dėl to, kad "Naujieji" savo straipsnių serijoje apie Waterburį, tokį aukų Lietuvos laisvinimo reikalams rinkimą pavadino teroristiniu.

Vietoje daug triukšmo sukėlė Bendruomenės steigimo reikalas ima aprimti. Steigiamoji komisija balandžio mėn. 20 d. yra numaciusi šaukti viešą visuomenės susirinkimą laikiniesiems apylinkės organams sudaryti. Jei viskas gerai seksis, jei ir vėl neužsidės kieno ambicijos, Waterbury bus įkurta Bendruomenės apylinkė.

Birželio įvykių minėjimą manoma rengti birželio 14 dieną. Dar prieš tą datą norima suveikti vietos kolonijai progos pamatyti ir išgirsti 3 žinomus Lietuvos žvejus. Tuo reikalu žygių imasi ALT skyrius. Vv.

Prieš tokį tautos šventės išniekinimą ir lietuvių kiršinimą pasisakė net karščiausi klebono šalininkai. Labai švelnia forma blogi. Bet už K. Griniaus išrinkimą prezidentu Dievas negalės nenubausti lietuvių tautos. O tremtinių esą neblogų, tik kam jie išsitrinę į komitetą vieną iš "bedievių..."

Šitokie dalykai įeis į lietuvių tautos kančios istoriją. Jie bus atitinkamai įvertinti. Jų sumanytojai ir vykdytojai bus garsūs, kaip yra garsūs visi tie, kurie to garso siekia blogais darbais. Na, ką padarysi, yra visokių žmonių ir visokių pagarsėjimų būdų. Bet lietuvių tautos kančia tuo ne mažinama, o didinama. Tegul tai atmena tie, kurie kitus gąsdina Dievo bausmėmis. J. L.

bant tai buvo traukimosi iš kovos lauko ir užleidimo priešiui pozicijų taktika. Maždaug nuo Trumano doktrinos ir Korėjos karo prasidėjo stabdymo politika — neleisti komunizmui plėstis toliau. Tuo tarpu tai ne visur pasiseka, bet tai yra tik pradžia. Prezidento Trumano kalbą iš laivo į rusų tautą jau galime įžiūrėti naują fazę — ofensyvą, nors tuo tarpu tik psichologinio karo srityje.

Antroje pranešimo dalyje prelegentas kalbėjo apie Laisvosios Europos komiteto uždavinius ir darbo eigą. Trumpoj korespondencijoje, žinoma, ne šimtosios dalies pranešimo negalima aptaksoti. Klausytojai pranešimu buvo labai susidomėję ir davė paklausimų. Vienas iš jų — kokią teritoriją šiuo atveju apima laisvosios Europos sąvoka. Paaiškinta, kad į tą sąvoką įeina visos paverptos Europos tautos, išskyrus pačią prieškarinę Sovietų Sąjungą.

Po pranešimo, prie užkandžio, buvo pasitarta mūsų vidaus reikalais: Vliko negalavimais, jo reforma ir kt.

Tokie pranešimai ir informacija, kaip čia aprašytas, yra labai naudingi ir reikalingi mūsų visuomenei. Gaila, kad nežinau juos galima suruošti. Nusiskun-

Daugiau tokių kunigų

Iš Omahos padangės

Sekmadienį, kovo mėn. 9 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje buvo kun. Zarkauskio primicijos. Į šią šventę buvo atvykęs iš Chicago kun. Dambrauskas, kuris pasakė pamokslus primicijų metu ir lietuvių tremtinių pamaldose. Ypač įsidėmėtinas jo pamokslas tremtiniams, kuriame jis pasakė:

— Jūs, naujieji lietuviai ateiviai, neturite sutirpti svetimybę jūroje, o priešingai — įnešti daugiau lietuviškumo dvasios į senąją lietuvių išeiviją. Jūs turite branginti tą gražią lietuvių kalbą, kuri yra pati seniausia tarp gyvųjų pasaulio kalbų ir įdiegti jos meilę savo vaikams. Kada ateis grįžimo valanda, mes nežinome, tačiau jūs turite priauginti kartą auklėti taip, kad įeigu jus nesulauktumėte grįžimo valandos, ten turite grįžti jūsų vaikai. Kaip skaudu — sako — girdėti, kad prieš metus antrus į Chicago atvykęs tulas Vaitkevičius jau pakeitė savo pavardę į Wait ir kaip nemalonu man, kai kreipiasi į mane vienas kitas iš naujųjų ateivių lietuvių, prašydami nemo-kyti jų vaikų lietuvišką poterių.

Aš, toliau sakė kun. Dambrauskas, esu gimęs čia, Amerikoje, tačiau kaip aš norėčiau aplankyti mano tėvelių gimtinę Kybartus ir apžiūrėti tas vietas, kur gyveno mano tėveliai.

Baigdamas pamokslą kun. Dambrauskas palinkėjo visiems sulaukti tos valandos, kada bus galima nuvykti į savo gimtąjį kraštą.

Linkėtina tiems lietuviškų parapijų gerb. klebonams, kurie yra abejingi lietuviškiems reikalams, bei toms seselėms vienuolėms, kurios ignoruoja tremtinių vaikų tautiškuosius vardus ir bendrai visa tai kas lietuviška, pasekti šio jauno idealisto kunigo pavyzdžiui.

LAISVOS MOBILACIJOS VAJUS

Minint Vasario 16-tąją Omahoje, minėjime dalyvavusieji lie-

džiama, kad ir pats ALT Vykdomasis Komitetas permažai visuomenę informuoja apie savo veiklą.

Pranešimą surengė Tautinės Sąjungos Baltimorės skyrius. K. P.

tuviai suaukojo \$320,78. Iš esančių Omahoje lietuviškų organizacijų šiam tikslui aukas skyrė tik dvi: SLA vietinė kuopa — \$15 ir Scenos Mėgėjų Būrelis — \$10.

Pažymėtina, jog Scenos Mėgėjų Būrelis aukojo ne tik Vasario 16-tosios proga, bet iš savo paskutinio parengimo pajamų pasiuntė ir \$30 į Vokietiją lietuviams džiovininkams sušelp-ti. Būrelio vadovas ir režisiorius — Marija Pratkeliene. J. P.

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius
A. VANAGAITIS
Kaina metams \$3.00
Susipažinti siunčiamas
dovanai.
6755 So. Western Ave.
Chicago 36. Ill.

CHICAGIEČIAI, ĮSIDĖMĖKITE

DR. ANTANAS RUDOKAS, O. D.

tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus
4701 S. Damen Ave. Chicago 9, Ill.
(47-sios ir Damen kampas)
Priima 6-9 val. vak.;
šeštad. 10 v. r. — 6 v. v.; trečiad. tik susitarus. Tel. YA 7-7381

TAUPYTI GALITE IR LAIŠKAIS!
TAUPYKITE PAS SAVUS!
STANDARD FEDERAL
STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA
AMERIKOJE MOKA AUKŠTĄ DIVIDENDĄ
TURTAS per \$31,000,000
ATSARGOS FONDAS „ \$ 3,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Ave., Chicago 32, Ill.
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas • Telef. Virginia 7-1141
Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 4 val. po pietų, ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro, trečiadieniai uždaryta.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

Mergaičių naujos
pavasario
BROADCLOTH
SUKNELĖS

\$1

Šviesios spalvos šį pavasarį mergaitėms... patogūs stiliai, įvairių spalvų pasirinkimas. Pirkite anksti... mes turime ribotą šios puikios prekės skaičių. Dydžiai 9 iki 18 mėnesių.

Telefonu šis pirkinyš neužsakomas.

SPECIALUS VAIKAMS REIKMENYS

Beacon Receiving Blankets, 27x36", white and pastels 2 už \$1
59c Nazareth cotton shirts 2 už \$1
Double thickness training pants 29c
Baby Mae Flannellette kimono or gowns 88c
2.99 Ninon dress and slip sets 1.69
39c Fancy anklets, sizes 4 to 6 1/2 4 už \$1
2.50 Beacon crib blankets, 35x50" (irreg.) 1.99
88c Knitted gowns and kimono, white and pastels (irreg.) 69c
2.99 Plastic bumper pads 1.99
3-Piece all-wool bootie sets 2.99
Large all-wool fringed shawls 3.99
Baby plastic nursery accessories, values up to 1.99, bottle holders, laundry bags, etc. 69c (3 for \$2)

Papr. už 2.29 dvigubas
Flanelės patiesalas

Verdantis nei šaltas vanduo nekenksmingas šiam dvigubai flanelės patiesalui... 36" pločio. **1.62** yardas

Papr. už 2.98 Birdseye
draperiai

Minkšti, geros rūšies Birdseye draperiai... 27x27". Celopane įvynioti dėl saugumo. **2.69** tuzinas

80 kv. Perklio
pritaikyti lošio patiesalai

Pritaikyti lošio patiesalai... 80 kv. percale... atskirai celopane įvynioti. **\$1**

Pašto ir telefono užsakymai išpildomi perkant už 2.01 (įskaitant taksus). Saukite CHerry 1-3000
The May Co. Basement Infants' Department

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

KREMLIAUS DRAUGAI AUKSTOSE VIETOSE

Senato subkomisija vėl tardė profesorį Owen Lattimore ryšyje su jo veikla Pacifiko Santykių Institute, kuris naudojosi iš State Departamento vogtais dokumentais. Tas institutas, privatinė organizacija, tarnavo sovietų šnipinėjimo darbų pridenimui Amerikoje. Prof. Lattimore tada buvo to instituto leidžiamo Azijos reikalams žurnalo redaktorium. Senatorius Joseph McCarthy įtarė prof. Lattimore esant inžinierium planų, kurie privydė prie komunistų užvaldymo Kinijos.

Sen. McCarthy susieja Lattimore veiklą su gen. Marshallo pasidarbavimu priversti Kinijos nacionalistus įsileisti komunistus į vyriausybę.

Dokumentai iš 1938 metų ir po to įrodė prof. Lattimore santykius su sovietų konsulatais, su tuometiniu ambasadorium Ąmanskiu, kuriam Lattimore net pateikdavo patikrinti straipsnius, talpinamus tame Azijos žurnale, kad jie atitiktų Maskvos liniją ir Kinijos komunistų planams.

Prasidėjus Vokietijos karui prieš Sovietus ir paskui Japonijos karui su Amerika, Lattimore prisiliejo, kaip "Azijos reikalų žinovas", prie prez. Rooseveltų ir tas 1941 m. pasiuntė jį atstovu prie Kinijos nacionalistų vyriausybės, į pačią tą poziciją, kur jis galėjo šnipinėti Kremliaus nauda. Apie tą savo pasiskyrimą Lattimore pranešė Sovietų ambasadoriui net 11 dienų pirmiau, negu tą žinią gavo Amerikos spauda.

Tame sukuryje dirbo ir Philip C. Jessup, Trumano ir Achesono patikėtinis, kurį Trumanas prieš kongreso norą, paskyrė atstovu į UN konferenciją Paryžiuje.

Profesorius Lattimore paveiktas prez. Trumanas, kaip Kremliaus interesams buvo naudingiausia, 1945 m. pasiuntė gen. Marshallą į Kiniją priversti gen. Chiang Kai-sheką sudaryti koalicinę vyriausybę su komunistais, kas ir nulėmė Kinijos likimą.

Gen. Marshallo "nuopelnai"

Gen. Marshall perkalbėjo Rooseveltą atmeti Churchillio planą įsiveržti Europon per Balkanus ir atkirsti Sovietus jų teritorijose į rytus nuo Lietuvos. Vietoje to invazija daryta per Prancūziją. Tik tokios invazijos norėjo ir Maskva.

Gen. Marshall kitu atveju sustrumdė gen. Clark'o ir Britų planą žygiuoti rytų Europon iš Italijos, pirm negu ten įžygiuos raudonosios armijos.

Gen. Marshall naudojo sveriančią įtaką Teherane ir Jaltos, kur buvo nulemta Europos ir Azijos atitiekimas Sovietų įtakai. Jis sutradė gen. Eisenhower'o planą užimti Berlyną, Austriją ir Čekoslovakiją.

Po viso to, ir po pardavimo komunistams Kinijos, gen. Marshall buvo prez. Trumano apdovanotas State Departamento sekretoriaus titulu, paskiau net Krašto Apsaugos sekretoriaus vieta. Galvojantieji amerikiečiai negali suprasti, kodėl toks žmogus, darydamas tokias klaidas ar klaidas, galėjo kilti vis aukščiau ir aukščiau.

Dabar vėl Acheson išteisino kitą susektą State Departamente, įvairingą šalies saugumui aukštą pareigūną: Oliver Chubb, kuris padėjo vykdyti visus čia minėtus darbus. Išteisino jį, kad jis galėtų atsistatydinti ir išeiti į pensiją, kaip jau senas valdininkas, su \$5,800 metinės pensijos, nes jeigu būtų buvęs pašalintas, būtų iškės be pensijos.

Acheson taip pat pasirūpino "apibaltinimu" elės kitų įtary

prosovietiskų State Departamento valdininkų, kad jie galėtų gauti vietas kituose departamentuose, ir daugybę gavo, bet, kurie buvo paleisti arba patys tvliai pasišalino, kaip per daug jau viešai žinomi prokoministai.

Senatoriaus McCarthy priešporą metų paskelbimas, kad State Departamente dirba prosovietinių pareigūnų, vis tik davė rezultatus, nors jį tada buvo pasikėsinta apšmeižti ir suniekinoti visuomenės akys.

NEI-ĄJMES DARBUOSE

Suvisrė du milijonai darbininkų, dirbančių įvairiose pramonės šakose, praėjusiais metais buvo sužeisti. Iš jų apie 16,000 mirė, kiti apie 91,000 neteko kūno dalių, kaip pirštų, rankų, kojų, akių ir t.t. Iš šios grupės sužeistųjų stengiamasi kiek galima daugiausia padaryti darbininkais, kad jie galėtų savo pajėgomis pragyventi, pritaikant jiems atitinkamus užsiėmimus.

Tų nelaimių skaičius pernai buvo 9 nuoš. didesnis, negu metais ankščiau. Taip atsitiko, sakė, daugeliui dirbtuvių pakeitus darbus iš prapastų į naujus, karo reikmenų gaminiui, kur darbininkams prisiėjo susidurti su naujomis mašinomis ir naujais neįprastais darbo įrankiais.

Automobilių nelaimėse 1951 metais užmušta arba užsimušę apie 37,500 asmenų.

PAZVELGUS PRAEITIN

1891, kovo 29 — Jonas Šliupas laigė gydytojo mokslą Baltimore, Md., ir gavęs daktaro diplomą, apsigyveno Wilkes-Barre, Pa.

1891, kovo 31 — "Vienybė Lietuvių" pradėjo spausdinti Simano Daukanto Lietuvos Istoriją, kurios I tomas, išleistas 1893 m., susidėjo iš 483 pusl., II tomas, išleistas 1897 m., iš 530 pusl. Simanas Daukantas tą istoriją parašė apie 1850 m.

1897, kovo 30 — Skelbiama, kad įsteigimui lietuviams imigrantams priimti namų New Yorke surinkta \$352. Įsteigimui Prūsiose lietuviškos spaustuvės sudėta \$275.

1898, kovo 27 — Mirė kun. Aleksandras Burba, kuris su Dr. Šliupu pravedė agitaciją lietuviams skirtis nuo lenkų.

1916, kovo 31 — Dr. Jono Šliupo vadovaujamos lietuvių delegacijos įprašytas, kongreso atstovas Farr, Washingtono įnešė bilių, kurį kongresas priėmė, britaranti mažų ir pavergtų tautų išsilaisvinimui.

1920, kovo 21 — Lietuvos atstovas Jonas Vileišis įteikė Amerikos valdžiai memorandumą, prašydamas pripažinti Lietuvą de jure. Pridėjo visą eilę dokumentų, statistikų ir žemėlapių.

1920, kovo 31 — Amerikiečiai pradėjo gausiai aukoti Lietuvos krašto apsaugos reikalams, Lietuvos Finansinė Misija Amerikoje skelbia jau surinkus tam tikslui \$5,893 aukų.

1921, kovo 22 — Prezidento Hardingo naujo kabineto pirmame posėdyje palankiai išsireikėta apie Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių pripažinimą.

1921, kovo 23 — Lietuvos atstovas Jonas Vileišis pasveikins naują prezidentą, Hardingą, pirmą kartą gavo atsakymą kaip Lietuvos Respublikos atstovas, su kuriuo pradėta susiršti per State Departamentą.

1922, kovo 21 — Maskvoje įkvėpta "Sovietų Rusijos Draugija" įsakė Amerikoje surinkti milijoną dolerių badaujantiems rusams šelpti. Iš visų tautų, lietuviams uždėta didžiausia kvota — \$10,000. Mūsų patriotinė spauda į tai atsiliepė, kad rusai ir žydai skaito lietuvių "dos-

Mūsų spaudos apžvalga

Literatūrinė kritika klystkeluose...

KNYGA VERTA DĖMESIO:

"Reikia manyti, kad naujas stambus Vytauto Alanto romanas, kad ir jokia premija neapvainikuotas, sukels didelį susidomėjimą. Vienas dalykas yra tikras: kas jį skaitys, tas neuobodžiaus... Žodžiu, romano kompozicija yra pavyzdinga." (Dr. Jonas Balyš, Vienybė, Nr. 9).

...IR PATI BLOGIAUSIA

"Apskritai knyga (V. Alanto "Pragaro Pošvaistės", Vyt. G.) yra viena iš blogesnių pereinimų metų literatūros derliuje. Jei jau nusileisime, kad nesvarbu nevykę charakteriai, nesvarbu kompozicija, bei kai nemokytų bobų galvomis filosofuoja profesoriai ir tokia filosofija bando išspręsti pasaulio nusigvyvenimo problemą, nedovanotina". (Myk. Janulis, Draugas, š. m. kovo 1 d.).

LENGVAS KLAUSIMO ISSPRENDIMAS

"Blogiausia, sakoma, kad neturime laikraščio, kuriame tilptų visus lietuvių liečių straipsniai, žinios, reklamos. Sakysit stebim pasaulio lietuvių laikraštį. Kažkur JAV apie tai jau kalbama. Bet ar to reikia? Tikrai nereikia. Turime jau geriausią informuotą dienraštį "Draugą".

PAIEŠKOJIMAI

AUGAITIS Eduardas, iš Kelminių — Padgelumbiškio km., Marijampolės apskr.

BAKSYS Jurgis, CEPKAUSKAS Antanas ir CEPKAUSKAITĖ-LUKOWSKA Stefanija, iš Aikščių ar Mileikių k., Čekiskės v., Kauno apskr.

GEGUŽIŪTĖ-MOCKEVIČIENĖ Mikalina, iš Bračiulių k., Seirijų parap.

IZDONAVIČIUS Benediktas, iš Pliskės k., Laukuvos v., Tauragės apskr.

KANCAUSKAS Jonas ir Stasys, LUKOWSKA-CEPKAUSKAITĖ Stefanija ir CEPKAUSKAS Antanas, iš Aikščių ar Mileikių k., Čekiskės v., Kauno apskr.

MACIAUSKAITĖ Katrė ir vyras Juozas, kurio pavardė, nežinoma, kilę iš Trakėnų dv., Kalvarijos v., Marijampolės apskr.

MOCKEVIČIENĖ-GEGUŽIŪTĖ Mikalina, iš Bračiulių k., Seirijų parap.

NORVAISA Antanas, iš Rūdaičių k., Laukuvos v., Raseinių apskr.

PAULAIŠKIENĖ-VENCKUTĖ Rozalija, iš Vieksnių parap.

VAITKUS Antanas, Bladas ir Jonas, iš Piretiškių k., Šiaulėnų valsė.

WEIDMAN Adolfas-Osvaldas, iš Bulavėnų, Raseinių apskr.

VENCKUTĖ-PAULAIŠKIENĖ Rozalija, iš Vieksnių parap.

VINKAUSKAS Jurgis, iš A. Panemunės, Kauno apskr.

Jieškomieji ar apie juos turintieji bet kurių žinių prašomi atsileipti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF

LITHUANIA

41 West 82nd Street

New York 24, N. Y.

niais ir... kvailiais".

Kovo 22, 1925 — Lietuvos Saulių Sąjunga praneša, kad jos atstovui A. Žmuidzinavičiui lankantis Amerikoje šauliams aukų surinkta \$14,000 ir jam išvykus dar pasiūstą \$5,550. Be to, amerikiečiai šauliams padovanojo daug Lietuvos laisvės paskolos bonų.

Kodėl jis negali atlikti visiemis lietuviams patarnaviną?" (Bal. Brazdžionis, Tėviškės Žiburiai, Nr. 10).

Ir taip lengvai entuziastingas autorius išsprendęs pasaulio lietuvių laikraščio klausimą, toliau samprotuoja:

"Visi žinom, kad vaikų žurnalas "Eglutė" sunkiai verčiasi ir per mėnesį kartą tepasirodo. Reiktų, kad jį išeitų kas savaitę. O štai prie "Dirvos" atsirado priedas vaikams "Tėviškėlė". Aisk konkurencija ir noras patraukti skaitytojus".

Tikrai geri receptai sukurti vieningą pasaulio lietuvių bendruomenę: vienas laikraštis, vienas vadas, viena organizacija... ir, turbūt, vienas toks svajotojas...

VERTINGA MEDZIAGA APIE LIETUVOS ISTORIJĄ

"Ministro P. Kijmo biblioteka ir rankraščiai išlikę sveiki ir šiuo metu yra pietų Prancūzijoje jo žmonos žinioje. Lietuvos istorijos užrašai ir kita vertinga medžiaga sudaro apie 30 tomų. Du pirmieji "Lietuvos Istorijos" tomai yra pilnai paruošti ir laukia leidėjo. Taip pat visi leidiniai ir kartoteka pilnoje tvarkoje. Atsiradus pirkėjams, p. Klimienė sutiktų biblioteką, parduoti". (Naujienos, Nr. 48).

DAR VIENA ŠVENTĖ

"Nuolatinė Lietuvos Valstybės Konstitucija buvo priimta 1922 m. rugpjūčio 1 d. ... Būdami tremtyje mes atlikome ne tik Tėvynei prisirišimo pareigą, bet pakelsime savo politiniai - socialini susipratimą minėdami konstitucijos dieną... Kad nesudarūs per daug minėtinų švenčių galima būtų kai kurias mažesnes svarbos išleisti, o įsivesti nuolatinę konstitucijos šventę, kaip demokratijos ir socialinės kultūros dieną." (P. V. Raulinaitis, Mūsų Pastogė, Nr. 153, Australija).

EMIGRACINĖ BALA...

"Per pastaruosius dvejus metus mūsų literatūros gyvenimas pasinėrė nešvankioj emigracinėje baloj. Per tuos dvejus metus, nušalinus etiką, orumą, taktą ir net padorumą, nelyginant šiukšlių, į mūsų literatūros lauką buvo prisvaidyta tiek seklių ir pikty frazių, paskleista tiek neapykantos ir nepagrįsto niekinimo bei niekinimosi, kaip dar, berods, niekad nėra buvę". (St. Santvaras, Aidai, Nr. 2).

Vyt. Gedrimas

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

JAUNIMO TEATRAS RŪTA

1952 m. kovo 23 d. 4 v. Lietuvių salėje

kartoja

MYKOLO VENCLAUSKO

Burtininko Pinklėse

5 veiksmų ir epilogo pasaką

Pastatymas, režisūra, dekoracijos ir šokiai

akt. PETRO MAŽELIO

Bilietai po 2.00, 1.50 ir 1.00 dol. Visos vietos

numeruotos. Gaunama Dirvoje ir sekmadienį

nuo 2 val. p. p., Lietuvių salėje.

Prašome nevėluoti!

Pavėlavusieji bus įleidžiami tik pertraukos metu.

Empties in 2 Seconds!

Sensational New UNIVERSAL Jet 99

NEW SUPER-TYPE VACUUM CLEANER

Model VC 6710

Naturally NO DUST BAG TO EMPTY!

1 Just Press the Button

2 And Throw Away the Paper Bag!

Cleans Rugs Better, Faster, Easier, With Air Alone!

Exclusive Jet 99 Rug Nozzle with Floating Brush gets all surface dirt, lint, hair the first time over the rug. Saves wear... saves time.

Jet Power Gets More Dirt!

Cleans everything better, faster, easier!

The powerful Jet 99 motor creates a super-suction... half-a-million cubic inches of air a minute... gets all the dirt the first time.

Follows You As You Clean!

Here's "Room-Easy" Cleaning!

The Jet 99 never gets in your way, pivots as you turn, glides from room to room. Balanced for easy carrying. Won't tip off stairs.

NO DUST BAGS, NO CANS, NO FILTERS TO EMPTY!

Nothing to take apart, no heavy motor to remove, it's the easiest cleaner in the world to empty.

New Serva-tools with 99 uses for complete home cleaning

A special tool for every floor to ceiling cleaning task. Scratch-proof, mar-proof, they're easily attached to steel wands.

America's Most Complete Line of Home Cleaning Equipment

UNIVERSAL

LANDERS, FRARY & CLARK, NEW BRITAIN, CONN.

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave. EX 1-0911

Clevelande ir APYLINKĖSE

ALTO METINIS SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus metinis susirinkimas kviečiamas šį sekmadienį, kovo mėn. 23 d. 11:30 val. Lietuvių salės patalpose.

Susirinkime bus pranešta skyriaus veiklos ir piniginių apyskai, už pereinamąjį metą ir išrinkta nauja valdyba šiemetams.

Prisiderinant prie naujai priimto ALTO statuto jo darbams ir organizacijai tvarkyti, Clevelando skyriaus nuo šių metų persitvarko taip, kad jame nebegalės sprendžiamu balsu dalyvauti atskiri asmenys, o skyrių sudarys visų vietovėse veikiančių organizacijų, draugijų, klubų ir kuopų atstovai.

Visų organizacijų išrinktųjų atstovų dalyvavimas metiniame susirinkime būtinas ir labai svarbus. Organizacijos, kurios dėl kurių nors priežasčių nespėjo atstovus nustatyti laiku Tarybai pristatyti, gali juos užregistruoti prieš susirinkimo pradžią.

ALTO Clevelando skyriaus valdyba

BURTININKO PINKLĖSĖ

Šį sekmadienį, kovo 23 d. 4 val. po pietų, Lietuvių salėje, jaunimo teatro Rūta antrą kartą vaidina "Burtininko pinklėse". Bilietai gaunami Dirvoje ir vaidinimo dieną nuo 2 val. Lietuvių salėje. Plačiau skaityk 6 psl. dedamam skelbime.

DAINOS IR LITERATūros VAKARAS

Praėjusį sekmadienį Lietuvių salėje vietos Mokytojų Draugija surengė dainos ir literatūros vakarą. Savo kūrybą skaitė: M. Venclauskas, A. Balasaitienė, B. Gaidžiūnas, E. Skujienė, A. Nasvytė - Kazlauskienė ir B. Auginas. Dainavo Juzė Kristolaitė. Akompanavo Brazaitienė. Programą vedė Juozas Stempuzis, Mokytojų Draugijos var-

du žodį tarė V. Kavaliauskas. Vakaro metu buvo pagerbtas E. Skujienė, švenčias 30 metų literatūrinio darbo sukaktį.

Po vakaro programos mokytojai surengė vakarą, kuriose apgailestauta mažas clevelandiečių jaunimas tokiems vakarams ir parama lituanistinei mokyklai. Vakaras buvo rengtas lituanistinei mokyklai pagelbėti.

OPERINIS KONCERTAS

Lietuvos Operos prisiminimų koncertas didžiausiu pasisekimu praėjo Chicagoje. Toks pat susidomėjimas jaučiasi ir Clevelande. Koncertas įvyks š. m. kovo 30 d. Public Auditorium Mažono Teatro salėje. Platesnę informaciją skaitykite dedamame skelbime.

ALGIRDAS MULIOLIS GAVO STIPENDIJĄ

Tarptautiniame Californijos Latham Foundation konkurse Algirdas Muliolis gavo korespondencijos stipendiją 250 dol. vertės. Stipendiją skyrė Washingtono meno mokykla.

Konkursui Algirdas Muliolis buvo nusiuntęs lietuvišką plakatą su lietuviškais įrašais.

Tame konkurse buvo apie 15.000 darbų, atsiųstų iš Amerikos, Japonijos, Indijos ir Filipinų.

ALDONA MALCANAITĖ LAIMĖJO PREMIJAS

Neseniai įvykusiam Clevelando ir apylinkės Scolastic meno konkurse Aldona Malcanaitė už lietuvišką juostas laimėjo vieną iš aukščiausių premijų - auksinį raktą, ir kitas tris premijas. Juosta, kuri buvo atžymėta auksiniu raktu, bus siunčiama į vienos Amerikos konkursą Philadelphiaje.

METINIS ČIURLIONIŠKIŲ PASIRODYMAS

Retas kultūrinis parengimas Clevelande praeina be Čiurlio-

nies ansamblio dalyvavimo. Tačiau didysis metinis čiurlioniškių pasirodymas bus š. m. balandžio 20 d. rengiamame koncerte — M. K. Čiurlionio 40-ties metų mirties sukaktuvių minėjime. Apie šį parengimą plačiau sužinosite kituose numeruose.

ATVYKSTA J. VALAITIS

BALF atstovas J. Valaitis šį penktadienį atvyksta į Clevelandą BALF organizaciniais reikalais. Per lietuvių radijo pusvalandį jis kalbės į clevelandiečius.

SLA POBOVIS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimui rengti komisija kovo mėn. 22 dieną Lietuvių salėje rengia didelį susibūvimą — kortavimo vakarą. Į vakarą kviečiami ateiti visi Susivienijimo nariai ir ta pačia proga pasidalyti mintimis Susivienijimo organizacijos ir seimo rengimo reikalais bei šiaip atnaujinti pažintis. Taip pat kviečiami ir visi lietuviai malonioje draugystėje praleisti šeštadienio vakarą. Vakaro metu bus turtingas bufetas ir paskirstyti keli vertingi laimėjimai.

Visi vakaro dalyviai prie įėjimo aukoją po 50 ct. seimo rengimo reikalams. Vakaro pradžia 7:30 val. vakaro.

PASIBAIGĖ MERGAICIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Vasario 29 d., LSK žaibo mergaičių krepšinio komanda sužaidė paskutinę Daisy Mae League krepšinio pirmenybių rungtynes, laimėdama prieš A t o m B o m b s 23:13. Iš 8 komandų, dalyvavusių šios lygos Woodland distrikto pirmenybėse, mūsų mergaitės užėmė 4 vietą, 8 rungtynes laimėdamos ir 6 pralaimėdamos. Bendras krepšinių santykis 225:204. Komandų žaidė: E. Šikšniūtė (kapitonė), A. Barzdukaitė, R. Stravinskaitė, N. Ambrazaitė, R. Sapockytė, S. Strimaitytė, L. Iešmantaitė, M. Grėbliūnaitė ir D. Malinauskaitė. Buvo žaidžiama pagal naująsias moterų taisykles, kur komandą sudaro 6 žaidikės — 3 puolime ir 2 gynime. Nei gynimas, nei puolimas negali peržengti centro linijos, kas gerokai stabdo spartą ir patį žaidimą daro mažiau varginantį. Mūsų mergaitės per šias pirmenybes padarė tikrai didelę pažangą ir išaugo į rimtą krepšinio vienetą. Iš paskirų žaidikų paminėtinos: puolikė — A. Barzdukaitė ir R. Sapockytė, bei gynikės — E. Šikšniūtė ir N. Ambrazaitė. Didžiausiomis taškų medžiotojomis buvo A. Barzdukaitė (130) ir R. Sapockytė (61).

KREPŠININKAI JAU ĮPUSEJO PIRMENYBES,

LSK žaibo vyrų ir jaunių krepšinio komandos, dalyvaujančios MUNS Basketball League pirmenybėse, jau pradėjo žaisti antrą ratą. Mūsų krepšininkai iki šiol negali geresnės sekmės pasiekti, kadangi daugumoje rungtynių teko nusileisti pranašesniems krepšinio tėvynės atstovams. Vyrų komanda, iš 8 sužaistų rungtynių turi 7 pralaimėjimus ir 1 laimėjimą. Negeresnė sekmė lydi ir jaunių komandą, turinčią vos vieną pergalę iš 7 rungtynių. Nežiūrint pralaimėjimų mūsų krepšininkai, dalyvaudami šiose pirmenybėse padarė didelę pažangą ir tikimasi, kad antras ratas bus sėkmingesnis.

LSK ŽAIBO SENIORAI ĮVEIKĖ JAUNIUS

Kovo 1 d., įvyko draugiškos krepšinio rungtynės tarp LSK žaibo vyrų ir jaunių komandų, kurias, po įtemptos kovos, laimėjo vyrų komanda, pasekme, 49:44 (28:25). Iš vyrų komandos geriausia sužaidė V. Telyč-

nas ir J. Zorska, tuo tarpu, kai jaunių pagrindiniai šūlai buvo E. Blumentalis ir broliai Kijauskai. Vyrų komandoje žaidė: J. Zorska (17), V. Telyčnas 16, H. Johansonas 3, E. Rydelis 3, B. Čekauskas 6, ir R. Gylis 4. Jaunius atstovavo, E. Blumentalis 18, G. Motiejūnas 10, A. Kijauskas 7, J. Kijauskas 6, R. Apanavičius 1, ir A. Barzdukas 2.

SIMFONIJOS KONCERTAI

Pirmos Bizet ir Šumano simfonijos bus išpildytos Severance Hall ketvirtadienio ir šeštadienio koncertuose, kovo 27 ir 29 dienomis. Taip pat bus ištrauka iš baletu "Ugnies paukštis".

BALFui AUKOJO

Po 5

Wirly Aldona, O'Bell Joseph, J. T. DeRichter, Dr. H. J. Williams, Budas Eleanor, Jonela Patricia, Ambrazas Pranas, Obelenis Kazimieras, A. Baltrukenienė.

Po 3: N.

Po 2

K. Lasnek, Lesky Emilia, Žitkus Valerija, Kunigiškis Antanas, Suopis Pranas, Gudeliauskas Vincas, Dautartas Zigmas.

Po 1

Kilikauskas Juozas, Šukys Kestutis, Naumavičius A., E. Sadauskas.

SALVATORE BACCALONI

Salvatore Baccaloni, italijos bosas pasirodys Metropolitan operos pastatyme "Salome". Baccaloni yra žinomas, kaip labai gero balso solistas ir komikas. Jis taip pat dalyvaus "Figaro vestuvėse".

RKO Keith's 105th

Kovo 19 — 22 dienomis "RETRACT HELL" su Frank Lovejoy ir Anita Louise.

JIEŠKO BUTO

Mažai, trijų asmenų šeimai, reikalingas butas. Gali būti su baldais ar be baldų. Skambinti: EX 1-4303

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

GERIAUSI ANGLYS IR GREITAS PRISTATYMAS

MAR-KET COAL CO.

savininkė

AGNES KLENENCIC

1261 Marquette Avenue

Šaukite EN 1-3300

PARDODAMAS NAMAS

Dviejų šeimų, labai gerai išlaikytas, tarp Wade Park ir Superior gatvių. Kaina tikrai

\$10,800.

Norint pamatyti, prašom telefonuoti:

A. J. Jarus, Co.

Realtors

4785 Pearl Rd. RA 1-8703

VILTIS

Prisidėk

prie VILTIES — spaudos

ir radio bendrovės

rėmimo.

TALIS STUDIO

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų žvaigždžių fotografas, dabar CLEVELANDE.

9400 Euclid Ave.

Tel. TY 1-5456

Modernūs portretai, vestuvių, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.

Su šiuo kuponu — 10% nuolaida.

Pavardė

Adresas

Telef.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa sunaikinti arba uždengti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, neru išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

409-12 Society for Saving Bld.

Telef.: Main 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas

Popieriuotojas

Apkaivavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telef.: POTomac 1-6899

"PIRMAS BANKAS" MIESTE duodąs paskolas lengvoms sąlygoms

Banko paskolos lengvomis sąlygomis ir daug padedančios žmonėms visokiausiose reikaluose buvo pradėtos prieš 36 metus.

Per tuos 36 metus tūkstančių tūkstančiai mašinų, namų, elektros ir gaso įrengimų buvo finansuoti; tūkstančiai namų pagerinti ir pataisyti; tūkstančiai krautuvų, medicinos patarnavimų, trobsių ir kt. buvo iš skolų išgelbėta Bank of Ohio pagalba.

6 patogūs skyriai

Atvykit arba paskambinkit: MA 1-8100

— THE —

BANK OF OHIO

921 Huron Road ir Skyriai

PAVASARIS-VEIKIMO LAIKAS!

Pavasaris — naujų sumanymų ir veikimo laikas. Laikas statyti naujus namus, taisyti ar pagražinti.

Tuose sumanymuose visad atsiranda piniginis reikalas. Lietuvių Banke, norint tuos sumanymus įgyvendinti, galima daug atsiekti. Bankas per daug metų įsigijo didelį patyrimą ir jums gali visada padėti.

Taupyimas yra Federal Insurance Corp. — JAV valdžios saugumo užtikrintas — kiekviena knygtelė iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.
Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

JCS PERKAT RUPESČIŲ NEKELIANTĮ SILDYMA su MONCRIEF

SILDYMO IR ORO VESINIMO SISTEMA

GASAS ★ ALIEJUS ★ ANGLIS

THE HENRY FURNACE CO. Medina, Ohio

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudus-insurance reikaluose. Sutaupus paskolas pirmo mergčio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojamas. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Wikelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wikelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HENDERSON 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licenzijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metal simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENDicott 1-1763

1952 M. KOVO 30 D. Public Auditorium

MAŽOJO TEATRO salėje

Lietuvių Kultūros Fondas rengia

LIETUVOS OPEROS PRISIMINIMŲ

KONCERTA

Programą atlieka menininkai iš Chicago — muziko ALEKSANDRO KUČIŪNO vadovaujamas Operinis

Kvartetas:

PRUDENCIJA BICKIENĖ — sopranas,
SOFIJA ADOMAITIENĖ — altas,
STASYS BARANAUSKAS — tenoras,
JŌNAS VAZNELIS — bosas.

Programoje: solistinės operų arijos, duetai, kvartetai iš operų Carmen, Trubadūras, Lakme, Parduotoji Nuotaka, o taip pat išsita scena iš operos Faustas.

Koncerto pradžia 6:30 val. vak.

Įėjimas su pakvietimais, kurie gaunami: DIRVOS redakcijoje, Lietuvių spaudos kioske arba pas to kiosko vedėją V. Rocių, pas Kultūros Fondo valdybos narius ir talkininkus — bilietų platintojus.

Pasistenkime apsirūpinti pakvietimais iš anksto, nes šį kartą salė tikrai gali būti permaža.

Lietuvių Kultūros Fondas

LIETUVOS BANKAS IR JO LIKIMAS

Lietuvos valstybė neturėjo Valstybinio Banko, kaip Latvija bei Estija, bet buvo įkurtas pusiau valstybinis, anglų banko tipo, akcinis bankas, kuris veikė savistoviai savo įstatais ir statutu. Pusė sakytų banko akcijų priklausė valstybės išdui, o kita pusė buvo bet kam parduota už svetimą valiutą.

Lietuvos valst. išd. kalė ir leido apyvartoti tik smulkius ni- kelinius centus ir sidabrinis li- tus, gi banknotų leidimo teisė buvo suteikta Lietuvos Bankui, todėl jis drauge buvo ir emisijos bankas. Už suteiktą koncesiją leisti banknotus Liet. Bankas ap- siėmė atlikti Valstybės išdo funkcijas. Tokiu būdu Liet. Ban- ke koncentravosi visi valstybės finansai.

Lietuvos Bankas buvo visų Lietuvos bankų bankas. Jis kre- ditavo bankus, prekybą, t. y. eksportą ir importą ir finansavo pramonę. Jis buvo kietose ran- kose ir sumanią vedamas, taip, kad net pasaulinės krizės metu, kada ne tik Europos valstybių, bet ir Amerikos finansai susiū- bavo, mūsų litas visą laiką lai- kėsi tvirtai, todėl turėjo didelį pasitikėjimą užsieniuose. Ban- kas, žinoma, visą laiką dirbo su dideliu pelnu, nes jam pinigų netrūko.

Už laikomus saskaitose pinig- us jis "nemokėjo. Už akcijas, statutu numatytas dividendas buvo garantuotas. Išd. gauda- vo dividendą už akcijas, kurias pirkė už gautus iš rusų 3 mili- jonus aukso rublių, ir be to, dar iš gryno pelno tam tikrą jo dalį. Kadangi valstybės gerbūvis kilo, ypač žemės ūkio pramonė ir jos eksportas augo, tai lygiai taip pat ir kalbamojo banko apyvart- ta, o drauge jo turtas ir kapita- lai, augo.

Kaune išaugo puošnūs, kelių milijonų vertės Banko rūmai. Taip pat buvo statomi nauji, erd- vūs ir gražūs Banko rūmai pro- vincijos centruose. Visuose Eu- ropos ir Amerikos valstybių di- desniųjų centrų stambesniuose bankuose Liet. B-kas turėjo sa- vo saskaitas. Kai kur nors susi- dardavo svet. valiutos pertek- lius, tada pirkdavo aukso. Auk- so atsarga, daugiau kai trigubai, buvo padidėjusi. Prieš karą Lie- tuvos Banko aukso ir svetimos valiutos fondas siekė apie 60 milijonų litų.

Kai rusai okupavo Lietuvą, tuoj į Kauną akeliavo ir jų val- stybinio banko atstovas, tulas — Kuznecov, perimti Liet. Banko turtą. Neradęs aukso sukviatė viešą susirinkimą ir pareiškė, sakdamas: "Jūsų valdžia ju- mis apvogė. Čia turėjo būti auk- sas, bet pasirodė, jis išgabentas į Amerika. Aukso buvo ne val- dzios bet jūsų, gi valdžia išvogė aukso ir patį pabėgė".

Maža dalis aukso buvo Italijo- je, bet gal būt dar prieš karą ir tai buvo perkelta į Ameriką. Reikia manyti, kad Lietuvos Banko auksas, deponuotas čia ir dabar tebėra. Nors Lietuva Ame- rikai skolinga, bet, kadangi Liet. Banko kapitalas nėra vien tik buv. valstybės išdo nuosavybė, o tik, galima sakyti, pusė jo, tai antrąją pusę priklausė individua- liai ir kitiems akcininkams.

Iki šiolie Lietuvos Banko ka- pitalais dar niekas nesidomėjo, atrodo, lyg visi akcininkai bei depozitoriai būtų visai išnykę.

Būtų įdomu sužinoti, kioje pa- dėtyje, kur ir kaip tie Liet. B-ko milijoniniai kapitalai, auksu bei pinigais saskaitose, yra dabar, po 12 metų. Taigi, jei kas atsi- rastų iš akcininkų bei depozito- rių ir Liet. Banko klausimais su- interisuotų, gerai būtų, kad šia- me pat laikraštyje atsilieptų pa- reikšdamas ir savo mintis bei sumanymus. O gal galėtų imtis iniciatyvos susirinkti ir su ki- tais, turinčiais į Liet. Banką pre- tenzijų asmenimis bei įstaigomis

ir kviesti susirinkimą. Tokių atsiliepimų prašyčiau skelbti iki š. m. balandžio 15 dienos. Jei naujų sumanymų ne- kiltų, tuomet po 15 balandžio, bandysiu rašyti ir prašyti visų Liet. Banko pretendentų atsi- liepti ir atsitišti man savo ad- resus.

Jonas Charzauskas,

Ilgametis Liet. Bando Skyrių Direktorius
8104 So. Campbell Ave.
Chicago, 29, Ill.

Tada netekom daug lietuvninku

1939 m. kovo 22 d. prisiminus

Daug saulėtų dienų matė Klai- pėda, gintarinis Lietuvos pajū- ris su kaliforniškuoju Neringos pusiasaliu, su veidrodinėm Kur- šių Mariom, su amžina daina niū- niuojančia Baltijos jūra, su nuo jūros pasvirusiom pušaitėm. Tik jos nepanašios į aną saulėtą die- ną, kuri Lietuvos istorijon įėjo kaip viena iš juodųjų dienų.

Nekelsim mūsų protėvių iš kapų milžinų, nekaltinsime Vy- tauką Didįjį, kuris, 1422 m. pasi- rašdamas Melno sutartį, nu- galbėti, kokių užsiedimui, kokiai galbėms kryžiuočiams sakė: "Prussen is och miner older ge- wesen und ich will sie anspre- chen bis an der Ose", o kitaip padarė, dargi leido Klaipėdos ir Ragainės pilių kontūrams sausą susisiekimą panemune, vakari- nių žemaitijos pakraščiu, palie- kant abudu Nemuno žemupio krantus kryžiuočių valdžioje, iš- ko ir atsirado Klaipėdos kraštas.

Nelengva vaikams atitaisyti tėvų padarytas klaidas. Viena iš dalies atitaisytų tėvų klaidų buvo šiaurinės Mažosios Lietuvos dalies — Klaipėdos krašto, 1923 m. grįžimas prie Lietuvos.

Kas matė Klaipėdą prieš tai ir 1923-1939 m., tas galėjo pa- stebėti, kokių užsiedimui, kokiai energija ir dinamika lietuviai kėlė Klaipėdą ūkiškai ir kultū- riškai. Net bešalus vokiečiai ste- bėjosi lietuvių kūrybine galia, organizuotumu. Ne be to, kad, vis stiprėjant kylančios Vokie- tių kisiūmisi į Lietuvos vidaus reikalus, slaptai perkant ir te- rorizuojant Klaipėdos krašto gy- ventojus, iš lietuvių pusės būta taktinių klaidų.

Būdamas vieninteliu Lietuvos uostu, langu į platųjį pasaulį, Klaipėdos miestas augo ir žydė- jo. Klaipėda įgalino Lietuvą va- dintis jūrinė valstybe; Klaipėda įgalino Lietuvą kurti savąjį lai- vyną ir vesti betarpią jūrinę prekybą. Klaipėda darėsi antruo- ju lietuvių kultūros židiniu. Be Klaipėdos, ekonominiu požiūriu gal būt daugiau negu be Vil- niaus, Lietuva negalėjo būti pil- nai savaranki.

Nežiūrint tirštėjančių juodų debesų ties Nemuno žiotimis, normalus gyvenimas Klaipėdoje virė iki paskutinės "Anschlusso" dienos. Niekas nesitraukė iš sa- vo pareigų iš anksto, niekas ne- bėgo išvakarėse, nors nujausta, kad už dienos kitos Klaipėdos kraštą ištiks Sudėtų likimas.

Tą dieną atėjo. Kovo 22 d. pabudusioj Klaipėdoj garsiau ne- gdu bet kurį kitą rytą iš Karaliau- čiaus ir Berlyno sklido vokiečių

muzikos garsai ir karingos kal- bos, o iš Kauno — lietuviški maršai, kurie mums ir be žodžių pasakė kas atsitiko...

Vokiečiai džiaugsmingai svei- kinosi ir šaukė "Heil Hitler!" jau viešai, demonstratyviai. Lie- tuviai, nepasiduodami panikai, ėjo į savo darbotvietes ir laukė nurodymų iš savo vyriausybės.

Nors Klaipėdos kraštą "ati- duoti" sutarta taikingu būdu, bet, žinant vietos vokiečių nu- jūtumą, daug pareigūnų ir eli- nių piliečių turėjo nedelsiant ap- leisti Klaipėdos kraštą.

Jau iš pat ryto traukiniai Kre- tingos ir Tauragės kryptimis buvo perpildyti pabėgėliais. Pa- našiai atrodė ir kiti keliai Di- džiojo Lietuvos. Įstaigoms eva- kuoti liko tik po kelis pareigū- nus. Klaipėdos, Macių (Silutės) ir Pabėgių įgulos pasitraukė tvarkingai paskutiniu momentu, kareivines perdavus atvyku- siems vokiečių Wehrmachto ry- šių karininkams.

Po dvylikos metų tarnybos ir įsigyvenimo mielaime ir gražiame Klaipėdos krašte, važiuodamas pro romantiškuosius Girulius, pro vagono langą žiūrėjau į sau- lę apšviestus dar kiek snieguo- tus laukus ir galvojau apie tūk- sančius taurių lietuvininkų, ku- rie, prisiršę prie savo gimtosios žemės, lieka dvidešimtojo am- žiaus kryžiuočių terorui...

Praūžus karo audrai, pasigen- du gyvųjų tarpe daug žymių Ma- žosios Lietuvos sūnų: mano mo- kytojo Edvardo Simaičio, mano viršininko Albino Gailiaus, ma- no bendradarbio "Aukuro" Dr. Kęs valdyboje Jokūbo Stikloriaus, didelių lietuvių patriotų Jago- mastų ir Vilmantų šeimų ir daug kitų pažįstamų klaipėdiečių, ku- rie žuvo nacių kacetuose ar bu- vo sušaudyti.

Jų nekaltos aukos, tų Mažosios Lietuvos kankinių mirtis, tebū- na laida, kad jų vietoje, kovon dėl Lietuvos žemių išlaisvinimo ir susijungimo, stoja šimtai ir tūkstančiai jaunų tautiečių.

Ed. Karnėnas

Ar jau pirklai
Vilties,
spaudos ir radijo
draugijos
nario lakštus?

Vliko nario M. Krupavičiaus nuomonės

"Lietuvių Dienų" vasario nu- meryje Vliko pirmininkas M. Krupavičius atsako į redakcijos klausimus. Atsako ne kaip pir- mininkas, o tik "kaip narys", kadangi "eilė patieklių klausimų Vlikas neturi vienos nuomonės".

Pasirašydamas atsisaukimą į spaudą, kuriame prašoma susi- skaičiuoti nuo Vliko darba trukdan- tių diskusijų, prel. M. Krupavi- čius būtų pasielgęs nuosekliai, jei būtų telegrafavęs į Los An- geles, kad tą pasikalbėjimą re- daktoriui išimti ir sulauktyti. Nes atsakymuose yra dalykų, dėl kurių, kaip dėl viešai pasa- kyty, sunku išvengti viešai ir neatsiliepus.

Šitaip esant, reikia padaryti kairiųjų pastabų dėl tų pareiš- kimų.

1. Teisingai yra apibūdintas skirtumas, kuris juntamas Lie- tuvos bylos atžvilgiu visame pasaulyje tarp 1945 ir 1952 metų padėties. Bet pagal M. Krupavi- čiaus aiškinimą išeina, lyg tai būtų Vliko ir tik Vliko nuopel- nas... "Vlikas nenusiminė, ran- kų nenuleido, kaip atkaklus ge- nys savo geležiniu snapu kalė... Šiandien Vlikas yra organas, su kuriuo valstybės kalbasi..." "Tarytum nebuvo nei ALT, nei Lietuvos pasluntinių, nei jokių kitų veikėjų, tik vienas Vlikas visa tai "iškalė..."

2. "Kas PLB įvėl į partinių kovų sukurius, bus PLB duob- kasys, bus tuo patim ir viso Lie- tuvos laisvinimo darbo kenkė- jas", — sako prel. M. Krupavi- čius, ir prideda: "M. Tuos reiki- nius pašalinti ir jiems užkirsti kelią į PLB — mūsų svarbioji pareiga". Dėmesio JAV Lietu- vių Bendruomenės Organizaci- nio Komitetui! Čia vadinamo- sios partijos pradžioje lojaliai ir nuolaidžiai sutiko nežūrėti par- tinės aritmėtikos, pasitikėdamos, kad vis tiek, kas bebūtų bend- ruomenės organizatoriai, jie at- links tą darbą objektyviai. Tačiau, Organizacinio Komiteto prezi- diumai atsidūrė vienos (ir vis tos pačios!) srovės rankose, rei- kalai taip pradėjo eiti, kad kitos srovės jau negali sutikti, su to- kių bendruomenės organizavimo vedimu nuo jų pasislėpus, nors iš dalies jų vradu ir naudojantis. Jei čia įsivyratų partinė kova, niekas kitas už tai nebūtų atsai- smingas, kaip tik Organizacinio Komiteto prezidiumas, kuris jau baigia prie to prisivesti. Pats prel. M. Krupavičius su tuo prezidiu- nu, berods, tiesiogiai susiraši- nėja. Todėl visų pirma jam pa- čiam reiktų pasirūpinti "užkirsti kelią tiems reiškiniams", kad netektų patiemis organizatoriams pritaikyti jo paminėto "PLB duobkasių" titulo...

3. Teisingai prel. M. Krupavi- čius pastebi, kad "tiesioginiame Lietuvos laisvinimo darbe ligi šios dienos visos partijos buvo vieningos. Iš to tačiau reiškinio daryti išvados — šalin partijos, lai gyvuoją bepartiškumas, ne- valima... Kas garsiausiai šau- kia — šalin partijos, lai gyvuoją bepartiškumas, dažniausiai nori paslėpti tuomi savo didžia- sį partiškumą ar visišką Lie- tuvos reikalų nesidomėjimą". Tremtyje partijų kovai, sako jis, nėra realaus pagrindo.

Tvarkoj. Bet ar yra realus pagrindas M. Krupavičiaus vado- na laidu, kad jų vietoje, kovon dėl Lietuvos žemių išlaisvinimo ir susijungimo, stoja šimtai ir tūkstančiai jaunų tautiečių.

Ed. Karnėnas

4. Su diplomatais Vliko san- tykliai nuo pat pradžios buvę ge- ri ir jie dabar tokie pat pasili- kę. Visa bėda — p. Lozoraitis. Prel. M. Krupavičius nušviečia jį viena, kaip tokį "enfant ter- rible", kuris visur eina atbulas ir net savo jau duotų pasižadė- nių nevykdo.

Čia, žinoma, jau yra pareiški- mas "nukreiptas prieš asmenį, dirbantį laisvinimo darbe bare". Nuo tokių pareiškimų pats prel. M. Krupavičius drauge su kitais Vliko nariais prašo spaudą susi- laikyti. Bet pats sau to prašymo jis visdėlo nepritaikė...

Noroms nenoroms tenka su- stoti bent ties tomis jo pareiš- kimu vietomis, kurios pagal ži- nomus faktus atrodo, švelniai tariant, "subjektyvios".

Iš prel. M. Krupavičiaus pa- reiškimo išeina, kad vadovimasi 1922 metų konstitucijos dvasia pasiūlė ne kas kitas, o pats min. Lozoraitis. Tai ligi šiol dar ne- girdėta naujiena! Tuo tarpu yra žinoma, kad "dviasia" buvo iš- šaukta pačiame Vlike dar 1945 metais (liepos 3 d. protokolais), daug anksčiau, negu įvyko Ber- no konferencija, kurioje Vliko atstovai susitiko su min. Lozo- raitiu. Priskyrimas min. S. Lo- zoraitiui tos "dviasios išsaukimo" nuopelno, atrodo, turi apskai- čiuotą tikslą — parodyti, koks tas min. Lozoraitis keistas...

Toliau sako: "Ten pat p. Lo- zoraitis prisidėjo vadovauti Vli- ko užsienio reikalų tarybai. Ta- čiau netrukus p. Lozoraitis nuo prisimintų pareigų atsisakė, (at- sisakė) ir nuo visos Berno, jo žodžiais tariant, "pasenusios fi- losofijos". Nuo to momento pra- sėdėjo nesusipratimai, bet tik su p. Lozoraitiu, nes su kitais di- plomatais, kaip esu minėjęs, pa- siliko praktiškai gyvenime tokie pat santykiai, kokie yra buvę. Tų santykių pakitėjimo nematau ir šiandien."

Tas pareiškinys yra jau se- rai kartojamas ir jo prasmė aiš- ki: kaip nors "įvartyti kylį" tarp kitų pasiuntinių ir min. Lozorai- čio. Padėtis tikrai ligi šiol nėra pasikeitusi, nes tokio "kylio įva- rtyti" tuo tarpu dar nepasiekė.

Prel. Krupavičius savo pareiš- kime paminėti net ir Paryžiaus konferenciją, bet nutyli, kad kaip tik Paryžiaus konferencijoj šiuo klausimu visi aktyvieji diploma- tai vieningai išdėstė savo nuo- monę, kurioje ne tik nurodė, ko- dėl nei vienas iš jų negali įsi- jungti į "kaip ir vyriausybę", bet kurioje labai papręžiamai prašė patį Vliką susilaikyti nuo neatsargaus "kaip ir vyriausy- bės" titulo vartojimo.

Maža to. Jei jau kalbėti apie "nesusipratimus", tai vienas iš tokių "nesusipratimų" buvo di- plomatų pasipriešinimas M. Krupavičiaus ir V. Sidzikausko su- projektui, kuris ir preliminarai pasirašytam susitarimui su len- kų egziline vyriausybe Londone. Pasipriešinimas buvo lygiai dėl susitarimo turinio, lygiai dėl jo formos. Ir tai buvo ne vieno min. Lozoraitio, o visų pasiun- tinių vieningas pasipriešinimas, kurie savo nuomonę išdėstė kiek- vienas atskirai ir pagaliau padarė bendrą pareiškimą. Diplomatu vardu tą pareiškimą padarė min. J. Šaulys.

O tai kaip tik ir buvo nusi- sistatymas, kuriuo diplomatai nepritarė ir konkrečiam "Vliko žygiui diplomatinėje srity dėl jo esmės, ir nepritarė taip pat Vli- ko Vykdomosios Tarybos ban- dynei išeiti į tarptautinę plot- mę su užsienių reikalų ministe- riu ar kitais panašiais titulais. Diplomatai tą pagrindė rimtais argumentais, kurie nieko bend- ra neturi su kokių nors pavydu dėl titulių.

Vlikas po to nutarė minėto su- sitarimo su lenkais nebebaigti, nors kai kurie Vliko nariai ir turėjo pagundos nekreipti de-

mesio į diplomatų argumentus ir, daryti savo.

Tuos dalykus priminti verčia ne kas kitas, kaip pats prel. Krupavičius, savo tvirtinimais sklei- sdamas faktinės padėties neat- tinkantį nušvietimą, anot kurio yra skirtumas Vliko santykiuose tarp diplomatų apskritai ir tarp min. Lozoraitio atskirai. Skirtu- mas yra, bet tiktai tas, kad Vli- kas pats stengiasi santykiu su kitais pasiuntiniais tiesiog, jo- kių būdu ne per jų šefą. Dėl to, berods, ypatingų pretenzijų nie- kas ir neturi, tik tas būdas patį santykiavimą kiek susiaurina. Kad jis galėtų būti pilnesnis, yra reikalo padaryti jį sisteningai, aiškiau sutvarkytą. Toks, atro- do, ir buvo Reutlingeno derybų tikslas.

5. Reutlingeno susitarimo už- klavimą prel. Krupavičius taip aiškina: a) Min. Lozoraitis prieš pasitarimus jau paskelbė savo pažiūras į Vliką, pasakydamas, kas, jo nuomone, Vlikas yra ir kas nėra; b) Vliko pažiūros ir save esančios visiškai priešingos, negu min. Lozoraitio (čia reikia pastebėti, kad prel. Krupavičius jau nepagrįstai šiuo atžvilgiu prabyla viso Vliko vardu, nes toli ne visas Vlikas yra visai to- kios pačios pažiūros, kokią turi galvoje prel. Krupavičius); c) dėl to Vlikas turėjęs pasisakyti ir savo nuomonę, kas yra Vlikas, Vykdomoji Taryba, šefas ir t.t.; d) niekas Vlike paties susitari- mo neneigė, tik prie susitarimo norėta prijungti "Vliko pažiūrų" išdėstymą.

"Šiuo klausimu skleidžiama daug neteisingų ir klaidinančių žinių", — sako prel. M. Krupa- vičius. — "Atmesti delegacijos susitarimo nieks nesulė. Dar daugiau — net jokia pataisa ne- buvo pasiūlyta į susitarimo tekstą".

Tai yra Vliko "politinio alche- miko" dr. P. Karvelio išrastos "auksinės formulės" pakartojimas. Bet ar ta formulė teisingas žinias skleidžia? Atrodo, kad priešingai. Sako, kad net jokių pataisų į susitarimą nepasiūlyta. Bet iš tikrųjų tas "Vliko" pa- aiškinimas būtų ne tik pataisų pasiūlymas, bet pačiam susita- rimui visiškai kitokios prasmės suteikimas. Antra, tas tariama- sis "Vliko" pažiūrų išdėstymas yra visai ne Vliko, o tik pusės jo narių pažiūros, prieš kurių prijungimą prie susitarimo pasisa- kė kita pusė. Taip pat tikras miglos pūtimas yra tvirtinimas, kad niekas nepareikšė prieš susitarimo tvirtinimą. Penki Vliko nariai sutiko susita- rimo tekstą tvirtinti tik su priedu, o tokio, koks jis yra, tvirtinti nesutiko. Dėl to jis ir liko nepatvirtintas, nes kita Vli- ko pusė nepritarė priedui, laiky- dama jį pačiam susitarimui prie- šinga.

Visi diplomatai, o ne vien tik min. Lozoraitis, pasisakė už su- sitarimą be M. Krupavičiaus va- dovaujamo bloko siūlyto priedo. Vadinasi, yra nusistatymo skir- tumas, kur vienoj pusėj stovi pusė Vliko narių ir visi diploma- tai, o kitoj pusėj tik kita pusė Vliko narių. Jie čia gali priesai- kauti ir muštis į krūtinę, jog nepaprastai nori susitarimą pa- virtinti, bet tikroji padėtis aiš- ki iš faktų.

6. Prel. Krupavičius naujų derybų objektu stato du "svo- rius": tegul min. Lozoraitis at- siims savo "8 punktus", tai mes atsiimsime savo priedą. Dalykas, apie kurį galima kalbėti. Tikrai atrodo, kad čia, yra veržimosi į atviras duris. Juk nei min. Lo- zoraitis nei diplomatai nereik- kalavo prijungti prie susitarimo "8-ųjų punktų". Jų prie susi- tarimo nėra ir, berods, pačiame susitarime paminėta, kad tie klausimai nebuvo liečiami. Vadi- nasi, prel. Krupavičiaus reika- laujamoji sąlyga jau iš anksto

yra įvykdyta. Lieka tik jam ir jo bendrininkams savo "svarstį" atsiimti.

7. Pats prel. Krupavičius pa- reiškia, kad "šefo klausimas... yra diplomatų šeimyninis kla- simas. Jie jį ir išspręsti turi".

Tvarkoj! Vargu ar yra ka- jiems ir spręsti, nes jis jiems, atrodo, yra visiškai aiškus. O jei dar reikia kokių "taškų ant i" pastatyti, tai gal jie tą ir pada- rys. Ne visai aišku, kodėl prel. Krupavičius tučiuojau pridėda: "Jei tas klausimas bus išspręs- tas pagal Lietuvos klausimus, manau, kad ir Vlikas jį priims". Tai, vadinasi, visdėlo Vlikas bū- tinai nori kontroliuoti, kaip dip- lomatai tą savo "šeimyninį rei- kalą" savo tarpe sprendžia? Va- dīnasi, visdėlo, prel. Krupavi- čius rezervuoja sau teisę spręsti, ar tas klausimas pagal "Lietu- vos klausimus" sutvarkytas, ar ne? Ir rezervuoja sau teisę spręsti, ar diplomatų susitvarky- mas Vlikui priimtinas, ar ne?...

Taip, gal Vlikui ir svarbu ži- noti, kaip diplomatai susitvarkė, bet jeigu Vlikas imsis tvirtinti tą susitvarkymą, tai čia jau bū- tų prieštaravimas pareiškimui, kad tai yra diplomatų "šeimyni- nis klausimas..."

Stai dėl šito palyginti smū- kaus reikaliuko vyksta kova, dis- kusijos, derybos, nesusiprati- mai...

KURGI IŠEITIS?

Atrodo, ji galėtų būti papras- ta. Palikite diplomatams savo tarpe tvarkytis ir nepretenduo- kite nei į to jų susitvarkymo tvirtinimą. Galite sau namie gul- vėti, kad diplomatai yra tik val- dininkai, kurie turėtų klausyti Vliko, galite namie, kad Diplo- matijos šefas nėra joks oficialus drganas, kad jo iš viso nėra, bet esamomis aplinkybėmis yra su- tarta kitokia dabar įmanoma bendradarbiavimo tvarka ir jos reikia laikytis. Jei bus ateity patogu ir įmanoma ją patobulinti, tai galės būti taip ir padary- ta.

Iš kitos pusės, diplomatai, min. Lozoraitis ar kas kitas gali sau namie galvoti, kad Vlikas jokių būdu nėra seimas, kad Vyk. Taryba jokių būdu nėra vyriausybė, bet esamomis ap- linkybėmis yra su tais organais sutarta taip ir taip bendradar- biauti ir reikia bendradarbiauti, tų naminių nuomonių į tą ben- dradarbiavimą neišikiant.

"Aštuonių punktų" prie susi- tarimo nėra prijungti. Nejunkti prie jo ir jokių kitų "Zapo- rožcų liaišų sultonui" ir klau- simas bus išspręstas.

B. K. Naujokas

GERA IDEJA

Pereitą šeštadienį New Yorke (Town Hall) įvyko bendras su- mių ir estų koncertas. Dalyva- vo New Yorke suomių ir estų vyrų choral (pasirodė paskirai ir drauge), estų smulkininkas, at- vykęs iš Kolumbijos, ir suomių dainininkas (bosas), atvykęs iš Stockholmo, kur dainavo opero- je. Koncertas puikus, tautinio bendravimo demonstracija taip pat labai graži. Vengrai, suomių ir estų "giminės" koncerte ne- dalyvavo, bet bendras suomių — estų choras padainavo vieną ir vengrų dainą "Ne, niekad!". Salė pilnutėlė suomių ir estų, truputis buvo ir kitų, jų tarpe ir mūšiškių.

Kodėl nepahandžius New Yor- ke ir kitose vietose surengti to- kių bendrų lietuvių-latvių, ar- ba ir lietuvių-latvių — estų kon- certų? Programoje nebūtinai tu- ri būti dideli choral. Tai galėtų būti solistų ar mažų ansamblių (kvartetų ir kt.) pasirodymai.